

UYANAN AVRUPA VE SARSILAN OSMANLI

Adı & Soyadı :
Sınıfı :

İl millî eğitim müdürlükleri tarafından hazırlanan çalışma sorularıdır. Telif hakları, ilgili millî eğitim müdürlüklerine aittir.

1. Sanayileşen Avrupalı devletler ürettikleri ürünleri kapitülasyonlar sayesinde Osmanlı ülkesine kolaylıkla ihraç ettiler. Avrupa'dan gelen ucuz ürünler ülke geneline yayıldı. İnsanlar, ucuz ithal mallara yönelince malını satamayan yerli esnaf, üretimini durdurdu. Böylece Osmanlı sanayisi yavaş yavaş çöktü. Devlet bütçesi sürekli açık vermeye başladı. Açığı kapatmak isteyen yöneticiler ya halktan toplanan vergilerin miktarını artırdılar ya da Avrupalı devletlerden yüksek faizle borç alarak giderleri karşılamaya çalıştılar. Sömürge arayışında olan İngiltere, İtalya ve Fransa ise Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika topraklarını ham madde kaynağı olarak gördü. İngiltere Mısır'ı, Fransa Tunus ve Cezayir'i, İtalya da Trablusgarp'ı işgal etti.

Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti için,

- I. Avrupa'nın açık pazarı hâline geldi.
- II. Devlet adamları ekonomik sorunlara karşı çareler aradılar.
- III. Ekonomik sıkıntılar yüzünden Kuzey Afrika topraklarını terk etmek zorunda kaldı.
- IV. Artan borçlar neticesinde Düyûn-u Umûmiye İdaresi kuruldu.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- (A) I ve II. B) II ve III. C) III ve IV. D) I, II ve IV.

(KONYA ÖDM)

2. Fransız İhtilali ile dünyada yayılmaya başlayan hürriyet, eşitlik, adalet gibi fikirlerden etkilenen Jön Türkler; azınlık isyanlarını önlemek için farklı bir fikir ortaya koydular. Jön Türkler'e göre azınlıkların isyan etmesinin temel nedeni, padişahın ülkeyi tek başına yönetmesiydi. Onlara göre azınlık isyanlarının önlenmesi için Avrupa'da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı, bu mecliste azınlıklara da temsil hakkı verilmeli ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi.

Buna göre Jön Türklerin hedefledikleri yönetim şeklinin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Monarşi (B) Meşrutiyet C) Cumhuriyet D) Teokrasi

(KONYA ÖDM)

3. Her devletin kendi kurtuluşunu sağlamaya yönelik birtakım çalışmaları olmuştur. Altı yüzyıl varlığını devam ettiren Osmanlı Devleti de son dönemlerinde devletin yıkılışını önleme amacıyla çeşitli düşünce akımlarını ortaya koymuş ancak yaşanan bazı olaylar bu fikir akımlarının başarısızlıkla sonuçlanmasına neden olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "ümmetçilik" anlayışının başarısızlıkla sonuçlanmasına örnek olarak gösterilebilir?

- A) Çığın ihtiyaçlarına uygun olarak Avrupa'ya ayak uydurulamaması
- B) Balkan uluslarının Osmanlı'ya karşı bağımsızlık amacı ile ayaklanması
- (C) I. Dünya Savaşı'nda Arap ulusların Osmanlı'ya karşı isyanı etmesi
- D) Balkan Savaşlarından sonra tüm Türklerin bir çatı altında tutulmaya çalışılması

(İSTANBUL ÖDM)

4.

Osmanlı padişahı Abdülmecid'in 1839 yılında Tanzimat Fermanı'nı ilan etmesi Türk demokrasi tarihinde önemli bir yere sahiptir. Özellikle bu fermanın içindeki maddeler eşitlik unsuru üzerine dikkat çekmiştir. Padişah mahkemelerin açık yapılacağını, herkesin kanun önünde eşit olacağını, tüm vatandaşların can ve mal güvenliğinin devlet güvencesi altına alınacağını ve kanunların her şeyin üzerinde tutulacağını duyurmuştur.

Buna göre Tanzimat Fermanı ile ilgili,

- I. Hukukun üstünlüğü kabul edilmiştir.
- II. Mülkiyet hakkı devlet güvencesi altına alınmıştır.
- III. Millî egemenlik benimsenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. **B) I ve II.** C) I ve III. D) II ve III.

(İSTANBUL ÖDM)

5. 1876'da ilan edilen Kanun-i Esasi ile Türk tarihinde ilk defa anayasal düzene geçilmiştir. Anayasada kişiler arası eşitlik, mal ve konut dokunulmazlığı, eğitim hakkı, vicdan hürriyeti, basın hürriyeti ve mahkemelerin bağımsızlığı gibi kişi hak ve hürriyetlerine yer verilmiştir. Bu yeni dönem, Osmanlı tarihinde "Meşrutiyet Dönemi" olarak adlandırılır. Padişahın tek kişi egemenliğine dayalı yönetimini kabul eden fakat onun halk adına denetlenmesi gerektiğini savunan bu yeni düşüncenin öncüleri Genç Osmanlılar olmuştur. Devlet, artık padişahın kişisel isteklerine göre değil, anayasadaki kurallara göre yönetilecektir.

Verilerden bilgilerden hareketle Meşrutiyet Dönemi ile ilgili,

- I. İnsan haklarının kanunla güvence altına alındığına
- II. Osmanlı Devleti'nin yönetim sisteminde değişiklik yaşandığına
- III. Padişahın, devleti yönetme konusundaki yetkilerinin arttırıldığına

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II.** B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

(KAHRAMANMARAŞ ÖDM)

6. James Watt'ın buhar gücüyle çalışan makineleri bulmasıyla başlayan, üretimde insan ve hayvan gücünün yerini makine gücünün almasına Sanayi İnkılabı denmektedir. Makinelerle yapılan seri üretim, Avrupa'da hem ham madde ihtiyacını hem de ihtiyaç fazlası ürünlerin satışı için pazar sorununu beraberinde getirdi. Bu durum ise Osmanlı Devleti gibi Sanayi İnkılâbı'na ayak uyduramayan ancak geniş ve ham madde kaynakları yönünden zengin topraklara sahip olan devletleri, sanayide gelişmiş sömürgeci devletlerin işgaline açık hale getirmekteydi.

Verilen bilgide Sanayi İnkılabı'nın,

- I. siyasi
- II. ekonomik
- III. dini

etkilerinden hangilerine vurgu yapılmıştır?

- A) Yalnız I. **(B)** I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III.
(KAHRAMANMARAŞ ÖDM)

7. 19. yüzyıl sonlarında, Fransız İhtilali ve getirdiği milliyetçilik akımının etkisiyle Osmanlı Devleti'ndeki azınlıklar isyan ettiler. Bu isyanları durdurmak ve Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmak isteyen bazı aydınlar ve devlet adamları değişik fikir ve düşünce akımları geliştirdiler. Ama bunların hiç birisi Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtaramadı.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili,

- I. Osmanlı Devleti'nin yıkılış sürecine girdiği
- II. Devleti kurtarmak için farklı fikir akımlarının ortaya atıldığı
- III. Osmanlı Devleti'nde yönetim değişikliğinin yaşandığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. **(B)** Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III.
(KAHRAMANMARAŞ ÖDM)

8. Osmanlı Devleti, Sanayi İnkılabını takip edememiş, Avrupa'nın büyük fabrikalarında üretilen bol ve ucuz ürünler Osmanlı pazarlarındaki yerini almıştır. Osmanlı'nın el işçiliğine dayanan küçük sanayisi Avrupa'daki fabrikalarla rekabet edememiştir. Özellikle 19. yüzyılda Osmanlı Devleti, batının açık pazarı haline gelmiştir. Bu durum yerli sanayinin ve Osmanlı ekonomisinin tamamen çökmesine neden olmuştur. Osmanlı Devleti, ekonomik olarak Avrupa'ya bağımlı hale gelmiştir.

Verilen bilgilerden hareketle Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenemez?

- (A)** Ham madde ithal etmeye başlaması
- B) Küçük el tezgahlarının kapanmaya başlaması
- C) Ekonomide Avrupa'nın gerisinde kalması
- D) Devletin ticari anlamda zayıflaması

(KAHRAMANMARAŞ ÖDM)

9. 19. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti dağılma sürecine girdi. Bu gelişme üzerine Osmanlı aydınları ve devlet adamları devletin parçalanıp dağılmasını önlemek için bazı fikir akımları ortaya çıkıttı.
- Osmanlı Devleti'nde yaşayanları hangi din veya milletten olursa olsun kaynaştırıp, herkesin eşit olması gerektiğini savunarak bir Osmanlı milleti oluşturmayı amaçlar.
 - İslami kuralların devlet hayatına tam anlamıyla hâkim olmasını ve Müslümanların Osmanlı halifesinin etrafında toplanmasını savunan fikir akımıdır.
 - Osmanlı Devleti dini, dili, soyu ve ülküsü bir olan topluma dayanarak ayakta kalabilirdi. Osmanlı yönetimi altında yaşayan Türklere millî bilinç kazandırmayı amaçlamıştır.
 - Batı'nın bilim ve tekniğini, yönetim biçimini ve düşünce yapısını alarak Osmanlı Devleti'nin geri kalmışlıktan kurtarılması ve yıkılmasının önlenmesi amaçlanmıştır.

Buna göre Osmanlı Devleti'nde ortaya çıkan fikir akımlarının doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

I	II	III	IV
A) Türkçülük	Osmanlıcılık	Batıcılık	İslamcılık
B) Batıcılık	İslamcılık	Türkçülük	Osmanlıcılık
☒ C) Osmanlıcılık	İslamcılık	Türkçülük	Batıcılık
D) İslamcılık	Türkçülük	Osmanlıcılık	Batıcılık

(AMASYA ÖDM)

10. Birinci Dünya Savaşı öncesinde kapitülasyonlar nedeniyle Osmanlı ekonomisi zor durumdaydı. Ayrıca Osmanlı Devleti sanayi inkılabı'nı gerçekleştiremediği için Avrupalı devletlerin açık pazarı haline geldi. Osmanlı Devleti ekonomisini düzeltmek için Avrupalı devletlerden borç para aldı. Borçlarını ödeyemeyince Avrupalı devletler borçlarını tahsil etmek için Düyun-u Umûmiye İdaresini kurdular.

Düyun-u Umûmiye İdaresinin kurulması Osmanlı Devleti'nde,

- Egemenlik
- Bağımsızlık
- Meşrutiyet

kavramlarından hangisine aykırıdır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. ☒ C) I ve II. D) I, II ve III.

(ERZURUM ÖDM)

11. 19. yüzyılın başından itibaren Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıklar, Fransız ihtilalinin ortaya çıkardığı milliyetçilik düşüncesinin etkisi ve Avrupa Devletlerinin kışkırtması ile ayaklandılar. Bu ayaklanmaların sonucunda Osmanlı Devleti daha da zayıfladı. Devleti kurtarmak isteyen bazı aydınlar ve yöneticiler çeşitli fikirler geliştirdiler. Bu fikirlerden birinde dil, din, ırk ayrımı yapılmaksızın eşitlik sağlayacak ve bütün milletleri kapsayacak bir üst kimlik oluşturmak amaçlandı. Bu düşüncenin temelinde gayrimüslimleri devlete bağlı tutma fikri yatıyordu. Bu fikir Jön Türkler ve İttihatçılar tarafından da desteklendi. Bu fikrin etkisi ile Tanzimat ve Islahat Fermanları ilan edildi. Kanun-i Esasi kabul edilerek meşrutiyet yönetimine geçildi.

Yukarıda özellikleri verilen fikir akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkçülük ☒ B) Osmanlıcılık C) Batıcılık D) İslamcılık

(EDİRNE ÖDM)

12. 1789 yılında başlayan Fransız İhtilali, sonuçlarıyla tüm dünyayı etkilemiştir. Bu sonuçlardan Osmanlı Devleti'nde etkilenecek, milliyetçilik fikri ile topraklarında azınlık isyanları görülmüştür. Bu isyanları Fransa, Rusya gibi devletler de destekleyerek Osmanlı Devleti'nde azınlıklar bağımsızlıklarını kazanmaya başlamışlardır.

Yukarıda verilen durum üzerinde Osmanlı Devleti'nin sahip olduğu hangi özellik daha çok etkili olmuştur?

- A) Üç kıtada topraklarının olması
B) Sahip olduğu hoşgörü politikası
C) Çok uluslu bir yapıya sahip olması
D) İslahatlarda azınlıklara haklar verilmesi

(KASTAMONU ÖDM)

13.

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na girmesinin nedenlerinden biri Rusya'ya karşı açılacak bir cepheyle elde edilecek başarı sonucunda, Orta Asya Türklerinin Rusya'nın egemenliğinden kurtarılacak olmasıdır.

Bu düşünce Osmanlının dağılmasını önlemek üzere ortaya çıkmış hangi fikir akımıyla daha çok ilgilidir?

- A) Osmanlıcılık B) İslamcılık C) Batıcılık D) Türkçülük

(BURSA ÖDM)

14. • Mustafa Kemal lise yıllarında okuduğu kitaplar ve tanıştığı yazarların etkisinde kalmış ve milliyetçilik duyguları gelişmiştir.
• Sofya ataşeliği görevini yürütürken Avrupa devletlerinin içinde bulunduğu durumu inceleme fırsatı bulmuş ve bundan etkilenmiştir.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal, Osmanlıyı içinde bulunduğu durumdan kurtarmak amacıyla ortaya atılan hangi fikir akımlarından etkilenmiştir?

- A) Türkçülük – Batıcılık B) İslamcılık – Osmanlıcılık
C) Osmanlıcılık – Batıcılık D) Türkçülük – İslamcılık

(AYDIN ÖDM)

15. 1789'da başlayan Fransız İhtilali, kısa sürede ülke geneline yayıldı ve bir şiddet gösterisine dönüştü. Halk, Paris'te yönetime el koydu. Krallık rejimi yıkıldı. 1789'da "Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi" yayımlandı. Bu bildiriyle insanların, hakları bakımından hür ve eşit doğdukları ve öyle yaşayacakları vurgulandı. Hürriyet, mülkiyet, güvenlik gibi hakların yanı sıra her türlü egemenliğin millete ait olduğu bildiride yer aldı. Demokratik anlayış ve laik devlet anlayışı yaygınlaştı. Fransız İhtilali ile her milletin kendi bağımsız devletini kurma hakkına sahip olduğunun vurgulanması, milliyetçilik fikrinin yayılmasına ve imparatorlukların dağılma sürecine girmesine yol açtı.

Bu bilgilerden ışığında Osmanlı Devleti'nde meydana gelen gelişmelerden hangisinin Fransız İhtilali ile ilgili olduğu söylenemez?

- A) Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesi
☒ B) İngiltere'nin Mısır'ı işgal etmesi
 C) Yunanistan'ın bağımsızlığını ilan etmesi
 D) I. Meşrutiyetin ilan edilmesi

(AYDIN ÖDM)

16. I. Avrupa'nın yeniliklerini uygulayarak devleti kurtarmayı amaçlamışlardır.
 II. Sınırları içindeki tüm azınlıkları Osmanlı vatandaşı sayarak dağılmayı engellemek istemişlerdir.
 III. Osmanlı sınırlarında yaşayan Müslümanları halifenin liderliğinde birleştirmeyi hedeflemişlerdir.
 IV. Dünyadaki bütün Türkleri bir çatı altında toplamayı düşünmüşlerdir.

Yukarıdaki tabloda Osmanlı Devleti'nin dağılmasını engellemek amacıyla ortaya atılan fikir akımları verilmiştir.

Bu akımlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

I	II	III	IV
A) Batıcılık	Türkçülük	Osmanlıcılık	İslamcılık
B) Osmanlıcılık	İslamcılık	Batıcılık	Türkçülük
C) İslamcılık	Batıcılık	Türkçülük	Osmanlıcılık
☒ D) Batıcılık	Osmanlıcılık	İslamcılık	Türkçülük

(AYDIN ÖDM)

17. Tanzimat Fermanı'nda tanınan can, mal, ırz güvenliği teminat altına alınmış olmakla birlikte asıl amaç Müslümanlarla gayrimüslimlerin eşit haklara sahip olmalarını sağlamaktır. Ayrıca gayrimüslimlerden alınan cizye vergisinin kaldırılması kararlaştırılarak, devlet memuru olabilmelerinin de önü açılmıştır. Din ve mezhebinden ötürü gayrimüslimlere hakaret edilmesi kanunla yasaklanmış, bu insanların mahkemelerdeki tanıklıkları da Müslüman bireylerin tanıklıklarıyla eşdeğer sayılmıştır.

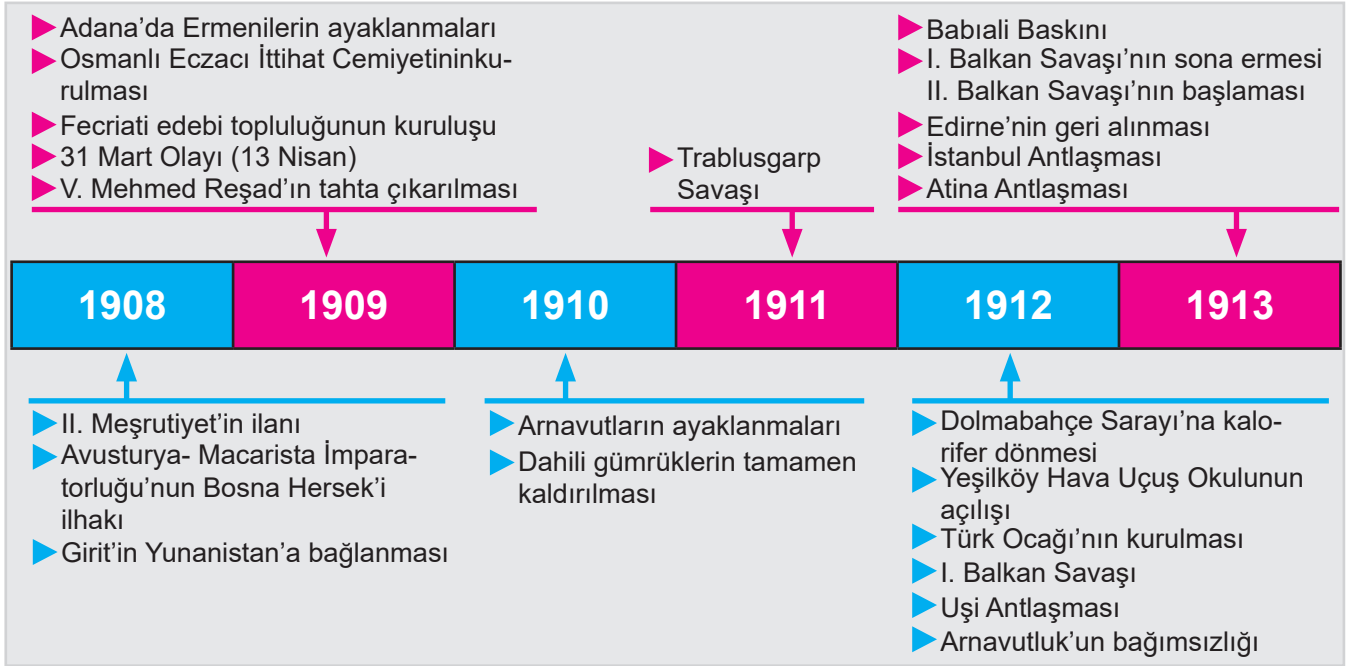
Buna göre bu ferman ile alınan kararlara bakıldığında aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Gayrimüslim halkın, toplumsal hayatta daha huzurlu yaşamaları amaçlanmıştır.
 B) Hukuk alanında gayrimüslim halka yeni haklar tanınmıştır.
☒ C) Gayrimüslimlerin orduda görev almasının yolu açılmıştır.
 D) Mesleki anlamda gayrimüslimler için yeni düzenlemeler getirilmiştir.

(AYDIN ÖDM)

18. Aşağıda Osmanlı Devleti'nin son dönemine ait tarih şeridi verilmiştir.

Tarih şeridinde verilen bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Ülke içerisinde zaman zaman karışıklıklar yaşanmaktadır.
 B) Osmanlı toprakları sömürgeci devletlerin saldırılarına maruz kalmıştır.
 C) Osmanlı Devleti girdiği savaşları kaybetmiştir.
 D) Ülke yönetiminde demokratikleşme hareketleri görülmektedir.

(AYDIN ÖDM)

19. Osmanlı Devleti'ni içine düştüğü zor durumdan kurtarmak, azınlıkların ayaklanmalarını ve devletin dağılmasını önlemek amacıyla bazı ıslahat hareketlerine girişildi. II. Mahmut toplumu ilgilendiren tüm alanlarda yenilikler yapmaya çalıştı. II. Mahmut'tan sonra Tanzimat Fermanı (1839) ve Islahat Fermanı (1856) gibi hukuki yenilikler gerçekleştirildi. Fakat bu fermanlar da Osmanlı Devleti'ndeki kötü gidişi durdurmaya yetmedi.

Yukarıdaki paragrafa göre Osmanlı Devleti'nin 19. yüzyılda içinde bulunduğu durum hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sadece idari alanda yapılan yenilikler başarılı olmuştur.
 B) Azınlık isyanları önlenmeye çalışılmıştır.
 C) Devletin dağılması engellenmiştir.
 D) II. Mahmut'tan sonra ıslahat çalışmaları bitmiştir.

(AYDIN ÖDM)

20. Haritada 20. yüzyıl başlarında Avrupa ve Osmanlı Devleti'nin sınırları verilmiştir.

Haritayı incelediğimizde sadece haritadaki bilgilerden yararlanılarak hangi yorum yapılamaz?

- A) Mısır, İngilizlerin sömürge toprakları içinde yer almaktadır.
- B) Tunus ve Cezayir Fransa'nın sömürge toprakları içerisinde.
- C) Osmanlı Devleti'nin üç kıtada toprağa sahip olduğu görülmektedir.
- ☒ D) Sömürge arayan İtalya, Trablusgarp topraklarını işgal etmiştir.

(TRABZON ÖDM)

21. 19. yüzyıl Osmanlı Devleti'nin mali yönden büyük sarsıntılara uğradığı bir dönem olmuştur. İngiltere ile 1838 imzalanan ticaret sözleşmesi ile, Osmanlı gümrük duvarları indirilmiş, Osmanlı Devleti'nin zaten cılız olan endüstrisi Avrupa rekabeti karşısında savunmasız durumda bırakılmıştır. Ödemelerdeki açıklar artmış, denge bozulmuş, ülke mallarını satamaz duruma gelmiş sanayileşme durmuştur. Dış borçlanma para basma gibi yöntemlerle sorunların çözülebileceğine inanılmış ancak bu durum devleti iflasla karşı karşıya bırakmıştır. Nitekim 1881'de Muharrem Kararnamesi ilan edilmiş ve Düyun-u Umûmiye adı altında Osmanlı Devleti'ni iktisadi ve mali bakımdan yoksun bırakan, bütün kaynaklarını denetleyen bir sistem kurulmuştur.

Yukarıda verilenlere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin gelir kaynakları azalmıştır.
- B) Osmanlı Devleti iktisadi olarak zor dönemlerden geçmektedir.
- C) Osmanlı Devleti ekonomik bağımsızlığını kaybetmiştir.
- ☒ D) Devlet yöneticileri ekonomik çöküntüyü durdurmak için Düyun-u Umûmiye'yi kurmuşlardır.

(TRABZON ÖDM)

22. Osmanlı sınırları içinde yaşayan uluslar Fransız İhtilali'nin ortaya çıkardığı milliyetçilik akımının etkisiyle bağımsızlık isyanları başlatmıştır. Balkan uluslarının yanında Arap aşiretleri de bağımsızlık ümidiyle Osmanlıya karşı isyan etmişlerdir. Balkanlar ve Orta Doğu'da yaşanan hakimiyet mücadelesi nedeniyle Avrupalı devletler de bu isyanları desteklemişlerdir. Osmanlı yöneticileri bu durumun önüne geçmek amacıyla birtakım düzenlemeler yapmışlardır. Osmanlıcılık, İslamcılık, Batıcılık ve Türkçülük gibi fikir akımları ortaya atmışlar ancak bu akımlardan hiçbiri dağılmanın önüne geçememiştir.

Osmanlı Devleti'nin durumu ile ilgili olarak,

- I. Azınlıklar kendi devletlerini kurmak için isyan başlatmışlardır.
- II. Osmanlı Devleti dağılmayı önlemek amacıyla çalışmalar yapmıştır.
- III. Arap aşiretleri Avrupalı devletlerin kışkırtmasıyla ayaklanmamıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. **C) I ve II.** D) I, II ve III.

(TRABZON ÖDM)

23. Fransız İhtilali ile yayılan milliyetçilik akımı, farklı milletleri bünyesinde barındıran Osmanlı Devleti'nin dağılma sürecine girmesine neden oldu. Kapitülasyonlar, Osmanlı Devleti'nin Avrupa'nın ham madde kaynağı ve açık pazarı haline gelmesinde önemli rol oynadı. Osmanlı aydınları ve devlet adamları, bu olumsuz gelişmeler üzerine Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmasını, devletin dağılmasını önlemek için bazı çalışmalar başlatmıştır. Padişah Abdülmecid, 1839'da Tanzimat Fermanı'nı ilan etti. Fermana göre, halkın can, mal ve namus güvenliği sağlanacaktır. Vergi herkesin gelirine göre alınacaktır. Mahkemeler açık olarak yapılacak, rüşvet ve iltimas (kayıрма) önleneyecektir. Tanzimat Fermanı'yla Müslüman ve gayrimüslim ayrımı yapılmaksızın herkes kanun önünde eşit sayıldı. Osmanlı Devleti'nde ilk defa padişahın gücü üstünde kanun gücünün varlığı kabul edildi. 1856 yılında ise Islahat Fermanı ilan edilerek gayrimüslimlere verilen haklar genişletildi.

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Osmanlı Devleti'nde Tanzimat Fermanı ile halk ülke yönetimine katılmıştır.**
- B) Tanzimat ve Islahat Fermanları insan hakları konusunda önemli gelişmeler içerir.
- C) Osmanlı padişahları, yetkilerini sınırlandırıp kanun üstünlüğünü kabul etmişlerdir.
- D) Osmanlı Devleti, ülkenin bağımsızlığını ve bütünlüğünü korumaya çalışmıştır.

(TRABZON ÖDM)

24. Fransız İhtilali ile birlikte dünyaya eşitlik, adalet, hürriyet ve milliyetçilik gibi düşünceler yayılmıştır. Milliyetçilik düşüncesi Osmanlı Devleti'ni de derinden etkilemiştir. Çok uluslu bir yapıya sahip olan Osmanlı Devleti içinde yaşayan farklı milletler "her milletin kendi kaderini tayin etmesi" düşüncesi doğrultusunda bağımsızlık mücadelesine girerek isyan etmiştir. Milliyetçilik akımı Osmanlı içindeki uluslara daha çok Avrupalı devletlerin etkisiyle girmiştir. Avrupalı devletler farklı milletleri kendi çıkarları doğrultusunda Osmanlı Devleti'ne karşı kışkırtmıştır. Ayrıca milliyetçilik düşüncesi Türk aydınları da etkilemiştir.

Verilen bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik düşüncesinin Osmanlı Devleti üzerindeki olumsuz etkilerinden biri değildir?

- A) Yunanların bağımsızlık hareketleri
- B) Türklerin bağımsızlık mücadelesi**
- C) Bulgarların bağımsızlık hareketleri
- D) Sırpların bağımsızlık mücadeleleri

(TRABZON ÖDM)

25. Fransız İhtilali ve Sanayi inkılabı sonrasında Avrupa devletleri gücünü arttırırken Osmanlı Devleti ise her alanda güç kaybına uğramıştır. Birçok savaşın kaybedilmesinin yanında milliyetçilik akımının da etkisi ile topraklar daralırken, ham madde ve pazar yarışına dahil olamayan Osmanlı ekonomik anlamda da sarsılmıştır. Bu gelişmeler sonrasında devleti eski gücüne kavuşturmak isteyen dönemin aydınlarının çeşitli fikir akımları ortaya atması, Meşrutiyetin ve Kanun-i Esasi'nin ilan edilmesi Osmanlı Devleti'nin sorunlarına çözüm olmamıştır.

Verilen bilgiye dayanarak Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Devlet yönetiminde değişiklikler yaşanmıştır.
 B) Dönemin aydınları ülke sorunlarıyla ilgilenmiştir.
 C) Milliyetçilik akımı devleti olumlu etkilemiştir.
 D) Devletin sınırlarında değişiklik olmuştur.

(ANKARA ÖDM)

26. Fransız İhtilali tüm dünyada eşitlik, adalet, bağımsızlık ve milliyetçilik düşüncelerinin doğmasına ve yayılmasına ortam hazırladı. Bu durumdan en çok etkilenenler ise Osmanlı Devleti gibi çok uluslu devletler oldu. Bu devletlerin egemenliği altında yaşayan milletler milliyetçilik ve bağımsızlık düşüncesi doğrultusunda bağımsızlıklarını kazanmak için mücadeleye giriştiler. Bu mücadele sonucunda çok uluslu devletler dağılma sürecine girdiler.

Yukarıda verilenilen açıklamaya göre Fransız İhtilali ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Evrensel özellikler taşımaktadır.
 B) Osmanlı Devleti'nin her açıdan gelişmesini sağlamıştır.
 C) Yeni devletlerin kurulmasına ortam hazırlamıştır.
 D) İmparatorluklar açısından olumsuz sonuçlar ortaya çıkarmıştır.

(ANKARA ÖDM)

27. Osmanlı'da Tanzimat Dönemiyle birlikte devleti kurtarmak ve modernleştirmek yolunda ortaya çıkan fikir akımlarından biridir. Osmanlı Devleti'ni kurtuluşunun tüm kurumları ve yaşam biçimiyle Avrupa'yı örnek alan bir devlet olmakla sağlanacağını savunmuştur.

Yukarıda açıklaması verilen fikir akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlıcılık B) Batıcılık C) Türkçülük D) İslamcılık

(ANKARA ÖDM)

28. I. Osmanlı Devleti Balkanlar üzerindeki hâkimiyetini kaybetmişti.
 II. Balkanlarda yaşayan binlerce Türk Anadolu'ya göç etmişti.

Yukarıda 20. yüzyılın başlarında Osmanlı Devleti'nin durumu ile ilgili verilenler aşağıdaki alanlardan hangisi ile ilgili olduğu söylenebilir?

I	II
A) Ekonomik	Sosyal
B) Askerî	Ekonomik
C) Askerî	Siyasi
D) Siyasi	Sosyal

(İZMİR ÖDM)

29. 1839 Tanzimat Fermanı'nda verilen bazı haklar şunlardır;

1. Tüm vatandaşların can, mal ve namus güvenliği sağlanacak.
2. Herkes kanun önünde eşit haklara sahip olacak.
3. Herkes gelirine göre vergi ödeyecek.
4. Hiç kimse yargılanmadan idam edilemeyecek.
5. Herkes mal ve mülk sahibi olabilecek.
6. İşkence, dayak ve angarya kaldırılacak.

Bu hakların verilme amacı aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Azınlıklara bazı haklar vererek Osmanlı'dan ayrılmasını engellemek
- B) Yabancı devletlerin iç işlerimize karışmasını engellemek
- ☒ C) Gayrimüslimlere yeni verilen bu hakları yasal güvence altına almak
- D) Azınlıkların devlete bağlılığını artırarak devleti dağılmaktan kurtarmak

(ANTALYA ÖDM)

30. **Tanzimat Fermanı:** Avrupa'nın Osmanlı iç işlerine karışmasını önlemek, milliyetçilik akımının etkilerini azaltmak ve azınlıkların devlete bağlılıklarını arttırmak amacıyla 3 Kasım 1839'da yayınlanmıştır.

II. Meşrutiyet'in İlanı: Osmanlı Devleti'nde kötüye gidişi engellemek amacıyla 1876'da ilan edilen II. Meşrutiyet, tüm yurttta coşkuyla karşılandı. Bu dönemde memlekette büyük bir hürriyet ortamı oluşup birçok gazete ve dergi çıkarıldı. Ancak ülkede iç karışıklıkların önü alınamadı çünkü devlet siyasi, idari ve ekonomik bakımdan güç durumdaydı.

Verilen bilgilere göre Tanzimat Fermanı ve II. Meşrutiyet ile ilgili hangi ortak yargıya ulaşılabilir?

- A) Avrupalı devletlerin isteği ile gerçekleştiği
- B) Azınlıkların devlete olan bağlılıklarının artmasının sağladığı
- ☒ C) Ülkeyi içinde bulunduğu zor durumdan kurtarmanın amaçlandığı
- D) Millî egemenliğe dayalı bağımsız bir devlet yapısı oluşturmak istendiği

(BOLU ÖDM)

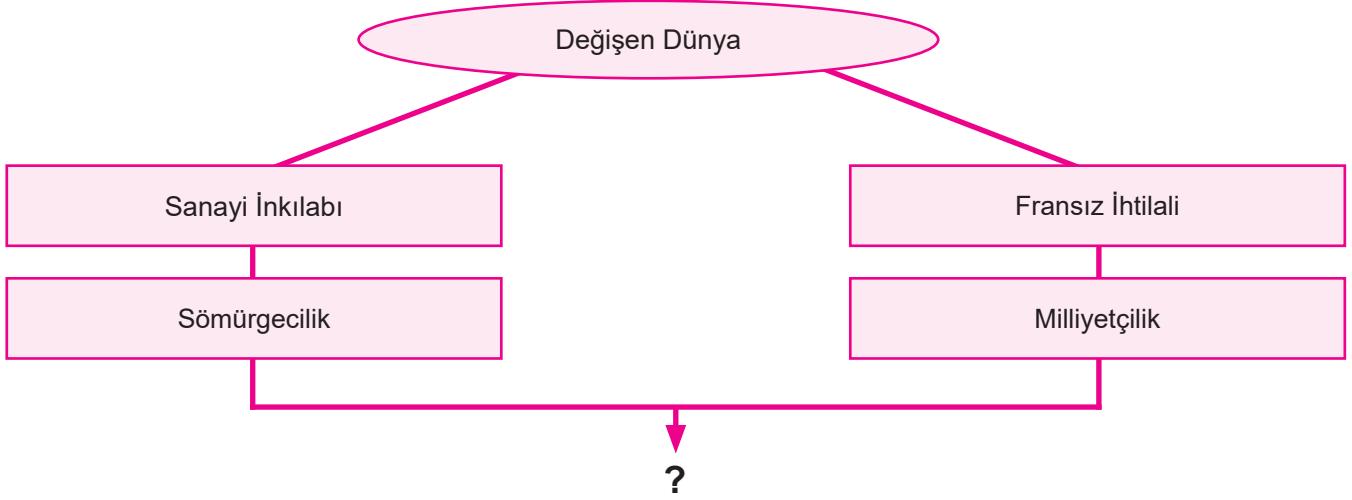
31. Avrupa'da eğitim kurumları ve yöntemleri modernleştirilmiş, toplumun ihtiyaçlarına cevap verir hale getirilmişti. Osmanlı Devleti'nde ise eğitim istenilen düzeyde geliştirilememiş ve modernleştirilememişti. Bu da toplumun teknolojik gelişmeler için gerekli olan bilgi ve yöntemleri kazanmasını olumsuz etkiliyordu. Osmanlı Devleti, uzun süre Batı'nın diplomasi yöntemlerine de ilgi göstermemişti. Bunun sonucunda sınırları dışında gelişen olayları gerektiği biçimde izleyememiş, Avrupa devletlerinin kendisi hakkındaki politikalarını doğru olarak öğrenememişti. Bu durum, Osmanlı Devleti'nin devletler arası ilişkilerde iyi bir dış politika oluşturamamasına zemin hazırladı. Osmanlı toplumu, Avrupa'da gerçekleşen Sanayi İnkılabı sonucunda ortaya çıkan teknolojik, ekonomik ve bilimsel gelişmelere de kapalı kalmıştı. Bu sebeple Avrupa'daki gelişmeler halk tarafından yeteri kadar izlenemedi.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Avrupalı devletler iktisadi olarak daha gelişmiş bir seviyededir.
- B) Avrupa'da çağdaş yöntemlere dayalı bir eğitim anlayışı gelişmiştir.
- C) Osmanlı Devleti farklı alanlarda Avrupa'nın gerisinde kalmıştır.
- ☒ D) Osmanlı Devleti Avrupa'daki gelişmelere gerekli duyarlılığı göstermiştir.

(DİYARBAKIR ÖDM)

32. Aşağıdaki tabloda 19. ve 20. yüzyılda dünyada yaşanan gelişmeler şema halinde gösterilmiştir.

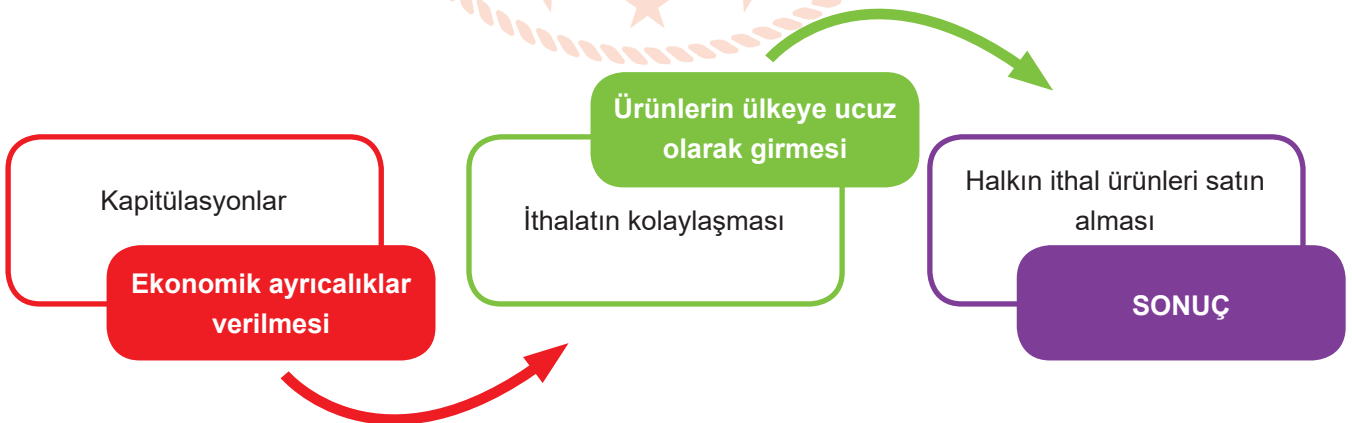

Soru işareti ile gösterilen bölüm aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanırsa iki gelişmenin ortak sonucuna ulaşılmış olur?

- A) Azınlık isyanları
- ☒ B) Devletler arası bloklaşma
- C) Ham madde ve pazar arayışı
- D) Uluslararası teşkilatların kurulması

(GÜMÜŞHANE ÖDM)

33. Aşağıdaki döngüsel akış tablosunda Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti üzerindeki etkisi anlatılmıştır.

Bu döngünün sonuç bölümüne aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Osmanlı'nın Avrupa'nın açık pazarı olması
- ☒ B) Devletin vergi gelirlerinin artması
- C) Yerli üreticinin rekabet gücünün azalması
- D) Paranın ülke dışına çıkışının artması

(ISPARTA ÖDM)

34. 1789 yılında yaşanan Fransız İhtilali tüm dünyada özgürlük, adalet, eşitlik, demokrasi ve milliyetçilik gibi kavramların yayılmasına sebep olmuştur. Bu ihtilal, sonuçları itibarıyla insanların daha adil yönetim biçimlerine kavuşmalarını sağlarken Osmanlı Devleti ile Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun da dağılmasına sebep olmuştur. Ülke sınırları içerisinde artan milliyetçilik isyanlarına daha fazla karşı koyamayan bu ülkeler topraklarının yavaş yavaş kendilerinden kopuşuna şahit olmuşlardır.

Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik fikrinin Osmanlı Devleti ile Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nu bu derece olumsuz etkilemesinde bu ülkelerin hangi özelliklerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Çok uluslu nüfus yapısına sahip olmaları
B) Sanayileşmenin gerisinde kalmaları
C) Balkanlarda topraklarının olması
D) Demokratik yönetimin olması

(ISPARTA ÖDM)

35. Bünyesinde birden fazla ulusu barındıran, diğer bir deyişle çok uluslu bir yapıya sahip olan Osmanlı Devleti; uyguladığı hoşgörü politikası sayesinde bu farklı uluslarla uzun yıllar bir arada yaşamayı başarmıştır. Bu olumlu hava, 1789'da Fransa'da yaşanan ihtilalin bir sonucu olarak ortaya çıkan milliyetçilik akımının etkisi ile bozulmaya başladı. Bu akımının etkisi ve dış devletlerin de kışkırtmasıyla Osmanlı Devleti'nin içinde yaşayan milletler, kendi bağımsız devletlerini kurmak için isyanlar çıkartmaya başladı.

Yukarıda yer alan ifadelere göre seçeneklerdeki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Osmanlı Devleti Fransız İhtilalinden olumsuz etkilenmiştir.
B) Osmanlı Devleti içerisinde yer alan uluslar uzun yıllar bir arada yaşamayı başarmıştır.
C) Sanayi İnkılabı Osmanlı Devleti içerisindeki çok uluslu yapıya zarar vermiştir.
D) Fransız İhtilali sonucunda ortaya çıkan ulusçuluk akımı Osmanlı devletinde isyanlara neden olmuştur.

(DÜZCE ÖDM)

36. 19. yüzyıl başlarında dağılma sürecinde olan Osmanlı Devletindeki bazı aydınlar bu durumdan kurtulmak için fikir akımları ileri sürmüşlerdir.

- Başlıca temsilcileri Şinasi, Namık Kemal ve Ziya Paşa'dır.
- Osmanlı Devleti'nde yaşayan halkın tamamı din, dil, ırk, etnik yapı ayrımı yapılmadan herkesi eşit kabul eden düşünce akımıdır.
- Bu fikir akımının öncüleri meşrutiyet yönetimine geçilmesini savunmuşlardır.
- Balkan Savaşları sonunda geçerliliğini yitirmiştir.

Yukarıda sözü edilen fikir akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ümmetçilik
B) Batıcılık
C) Türkçülük
D) Osmanlıcılık

(KOCAELİ ÖDM)

37. Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıklar, Fransız İhtilali'nin ortaya çıkardığı milliyetçilik düşüncesinin etkisi ve Avrupalı devletlerin desteği ile ayaklanmaya başladılar. Bu ayaklanmaların sonucunda Osmanlılar daha da zayıfladı. Sırp, Yunanlar, Karadağlılar ve Bulgarlar gibi Balkan milletleri bağımsızlık kazanarak Osmanlı Devleti'nden ayrıldılar.

Osmanlı Devleti'nin hangi özelliği verilen gelişmelere ortam hazırlamıştır?

- A) Adaletli ve hoşgörülü bir politika yürütmesi
B) Coğrafi olarak Avrupa'ya yakın olması
C) Ekonomik bağımsızlığını kaybetmesi
D) Çok uluslu bir yapıya sahip olması

(SAKARYA ÖDM)

38. **Durum:** 20. yüzyıl başlarına gelindiğinde; Osmanlı Devleti'nin sınırlarının daraldığı, yönetim anlayışında değişimlerin olduğu ve demografik yapısının değiştiği görülmüştür.

Aşağıdaki gelişmelerden hangisi verilen durumu destekler nitelikte değildir?

- A) Meşrutiyetin ilan edilip Kanun-i Esasi'nin uygulanmaya başlanması
 B) Balkan Savaşlarında sonra Anadolu'da Türk nüfusunun artması
 C) Dünyu-u Umûmiye İdaresinin çalışmalarına başlaması
 D) Trablusgarb Savaşı'nın kaybedilmesiyle Osmanlıların Kuzey Afrika'dan çekilmesi

(SAKARYA ÖDM)

39. Tanzimat Fermanı (1839) ile din, dil, ırk farkı gözetmeksizin bütün Osmanlı vatandaşlarının kanunlar önünde eşit olduğu; can ve mal güvenliği ile namus dokunulmazlığının devlet güvencesinde olduğu vurgulandı. Mahkeme kararı olmadan kimsenin cezalandırılmayacağı belirtilirken askerlik erkekler için zorunlu hale getirildi.

Tanzimat Fermanına bakılarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Hukuki alanda tüm vatandaşlara eşitlik getirmiştir. B) Halkın can ve mal güvenliği güvence altına alınmıştır.
 C) Azınlıklara önemli ayrıcalıklar verilmiştir. D) Keyfi cezalandırmaların önüne geçilmiştir.

(ŞANLIURFA ÖDM)

40. Aşağıdaki haritada 20. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti ve Avrupa Devletlerinin sınırları gösterilmiştir.

Verilen haritaya bakıldığında,

- I. Osmanlı Devleti'nin Avrupa'da toprağının kalmadığı
 II. Balkanlarda devam etmekte olan mücadelelerin bulunduğu
 III. Sırbistan ve Yunanistan'ın bağımsızlık kazandığı

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız II. B) Yalnız III. C) I ve III. D) I, II ve III.

(ŞANLIURFA ÖDM)

41. Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyıl içerisinde buhranlı günler yaşanıyordu. Ülke içerisinde zaman zaman azınlıklar ayaklanmalar çıkarıyordu. Yapılan savaşlar genelde başarısızlıkla sonuçlanıyor, devletin sınırları küçülüyordu. Bu zor durumdan kurtulmak için Osmanlı yönetimi ve aydınları bir şeyler yapma gayretini de gösteriyorlardı. 1876 yılında II. Abdülhamit Osmanlı yönetimine geçtiğinde Meşrutiyet'i ilan etti. Bu yapılan yenilik doğrultusunda, aynı yıl içerisinde Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası olan Kanun-i Esasi hazırlandı ve yürürlüğe girdi. Yapılan çalışmalarla Mebusan Meclisi oluşturuldu. Böylece halk yönetime dolaylı da olsa katılma fırsatı buldu. Osmanlı Devleti, ülke içerisinde işlerin yasalara göre işleyeceğini ve padişahın da bu kurallara uyacağını göstermeye çalıştı. Mebusan Meclisinin aldığı kararlar ise en son padişahın onayından geçmek zorunda idi.

Yukarıda verilen metne göre Osmanlı Devleti'nin 19. yüzyıldaki durumu hakkında aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti yaşanan yüzyılda önemli sorunlarla uğraşmak zorunda kalmıştır.
- B) Yapılan yeniliklere rağmen mutlakiyetçi (monarşi) yönetim devam etmektedir.
- C) Osmanlı yöneticileri ve aydınları yeni bir yönetim biçimini uygulamaya çalışmışlardır.
- ☒ D) Ekonomiyi düzeltmek için önemli tedbirler ve kararlar uygulamaya konulmuştur.

(AKSARAY ÖDM)

42. Fransız İhtilali'nin yaydığı hürriyet, eşitlik ve adalet gibi kavramlar Osmanlı'da demokrasinin gelişimine katkı sağlamış yine Fransız İhtilali ile her millet kendi devletini kurmalıdır fikrine dayalı olan milliyetçilik akımı Balkanlarda milliyetçilik isyanları başlatmıştır. Balkanlardaki isyanları engellemek için Osmanlı aydınları çeşitli fikir akımlarını öne sürmüşlerdir.

Metinde verilen bilgiler incelendiğinde aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Milliyetçilik akımı Balkan ulusları üzerinde etkili olmuştur.
- B) Fransız İhtilali Osmanlıyı olumlu ve olumsuz etkilemiştir.
- ☒ C) Fikir akımları Balkanlardaki isyanları engellemeyi başarmıştır.
- D) Balkanlardaki Osmanlı toprak bütünlüğü bozulmaya çalışılmıştır.

(ARTVİN ÖDM)

43. 19. yüzyıl başından itibaren Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıklar, Fransız ihtilalinin ortaya çıkardığı milliyetçilik düşüncesinin etkisi ve Avrupa devletlerinin desteği ile ayaklandılar bu ayaklanmalar devletin daha çok zayıflamasına; Sırp, Bulgarlar, Yunanlar, Karadağlılar ve Balkan devletlerinin Osmanlı'dan ayrılarak bağımsız olmasına sebep olmuştur.

Verilen paragrafa göre Osmanlı Devleti ile ilgili hangi bilgiye ulaşamaz?

- A) Osmanlı içindeki azınlıklar Fransız İhtilali'nden etkilenmiştir.
- B) Avrupa devletleri Osmanlı içindeki milliyetçilik isyanlarını desteklemiştir.
- C) Ayaklanmalar nedeniyle Osmanlı Devleti daha çok zayıflamıştır.
- ☒ D) Milliyetçilik düşüncesinden sadece Balkan devletleri etkilenmiştir.

(ARDAHAN ÖDM)

44. Aşağıda Tanzimat ve Islahat Fermanlarının maddeleri verilmiştir:

TANZİMAT FERMANI (1839)

- Herkesin can emniyeti sağlanacaktır.
- Herkesin mal, ırz ve namusu korunacak ve diğerleri tarafından bu değerlerine saygı duyulması sağlanacaktır.
- Herkes gelirine göre vergiye tabi tutulacaktır.
- Herkes kanun önünde eşit görülecektir.
- Özel mülkiyet hakkı tanınacaktır.
- Her yerleşim yerinden lüzumunca ve oradaki gidişatı bozmayacak şekilde asker alınacak ve dört veya beş sene içerisinde askerler görevlerini tamamlayıp yenileriyle değişecek şekilde bir sistem uygulanacaktır.
- İşkence, dayak, rüşvet ve kayırma ortadan kaldırılacaktır.

ISLAHAT FERMANI (1856)

- Gayrimüslimlerin de Müslümanlar ile eşit muamele görmesi ilkesini getirmiştir.
- Hristiyan tebaanın hakları genişletilmiştir. (Özellikle eğitim ve yönetim alanında)
- Azınlıklar;
 - » Memur, il genel meclisi üyesi olabilecek.
 - » Kilise, okul, yetimhane, yurt açabilecekler.
 - » Azınlık ve yabancılar şirket ve banka kurabilecek.
 - » Hakaret içeren sözler sarf edilmeyecek.
 - » Haraç ve cizye şartı kaldırılacak.
 - » Bedelini vermek şartı ile askerlikten muaf olacaklar.

Tanzimat ve Islahat Fermanlarının maddeleri incelendiğinde bu fermanların ortak özellikleri ve farkları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

FARKLI ÖZELLİKLERİ

- A) Tanzimat ile halkın güvenliği, adalet ve askeri konular ele alınırken, Islahat Fermanı ile daha fazla azınlık haklarına değinilmiştir.
- B) Tanzimat ile herkese askerlik varken Islahatta azınlıklara bedelli askerlik getirilmiştir.
- C) Tanzimat Fermanı'nda demokratikleşme amacı varken Islahat Fermanı'nda böyle bir amaç görülmemektedir.**
- D) Tanzimat Fermanı'nda genel ifadeler kullanılırken Islahat Fermanı'nda azınlıklara yönelik ifadelere yer verilmiştir.

ORTAK ÖZELLİKLERİ

Hukuka bağlı devletin temellerini atılmıştır.

Müslümanlarla gayrimüslimler arasında eşitliğin sağlanması amaçlanmıştır.

Her iki ferman da gayrimüslimlere yönelik yayımlanmıştır.

Her ikisi de padişahın yetkilerini kısıtlamıştır.

(ARDAHAN ÖDM)

45. Coğrafi Keşifler, Fransız İhtilali ve Sanayi İnkılabı gibi Avrupa'da ortaya çıkan gelişmelerin Osmanlı Devleti üzerindeki etkilerinden bazıları şunlardır:

- İpek ve Baharat yolları önemini kaybetmiştir.
- Osmanlı parası değer kaybetmiş, gümrük vergileri azalmıştır.
- Milliyetçilik fikrinin etkisiyle Osmanlı Devleti içindeki azınlıklar ayaklanmışlardır. Bu ayaklanmalar sonucunda Balkan milletleri bağımsızlık kazanarak Osmanlı Devleti'nden ayrılmışlardır.
- Osmanlı Devleti dış borç almak zorunda kalmış, Duyunu Umumiye İdaresi kurulmuştur.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili,

- I. Avrupa'daki gelişmelerden olumsuz etkilenmiştir.
- II. Topraklarının bir kısmını kaybetmiştir.
- III. Bulunduğu coğrafya nedeniyle Avrupa'da yaşanan gelişmelerin uzağında kalmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- (A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

(ÇANAKKALE ÖDM)

46.

1. DURUM

Sanayileşen Avrupalı devletler, ürettikleri malları daha önce elde ettikleri kapitülasyonlar sayesinde Osmanlı ülkesine kolaylıkla ihraç etmişlerdir. Bunun sonucunda Avrupalı devletlerin pazarı haline gelen Osmanlı, Sanayi İnkılabı'ndan olumsuz etkilenmiştir.

2. DURUM

Fransız İhtilali'nin etkisiyle yayılan milliyetçilik düşüncesi, Osmanlı'da ayrılıkçı fikirlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Çıkan isyanlar sonucunda Balkanlarda huzur ortamı bozulmuştur. Bu durum Osmanlı'yı parçalanmanın eşiğine kadar getirmiştir.

Verilen durumların Osmanlı Devleti'ni sırasıyla hangi alanlarda etkilediği söylenebilir?

- (A) Ekonomik - Siyasi B) Siyasi - Dinî
C) Ekonomik - Dinî D) Sosyal - Hukuk

(ERZİNCAN ÖDM)

47. Tanzimat Fermanı ile tanınan hakları yetersiz gören Avrupa devletlerinin baskısı ile 1856'da "Islahat Fermanı" ilan edildi. Fermanın amacı, Müslüman olmayan Osmanlı topluluklarının Müslümanlarla her yönden eşitliğini sağlamaktır. Müslüman olmayanlara bütün devlet memurluklarına atanabilme ve meclislere girebilme hakları tanındı. Müslüman olmayanların ibadet yeri ve okul açabilmeleri, din ve mezhebi yüzünden aşağılanmamaları, din değiştirmeye zorlanmamaları, bütün okullara ve askerî hizmete girebilmeleri, vergide Müslümanlarla eşit haklar fermanla güvence altına alındı. Fermanla tanınan haklar Osmanlı toplumunu birleştirme amacını taşısa da Avrupalı devletlerin Osmanlı iç işlerine daha çok müdahale etmesine neden olmuştur.

Buna göre,

- I. Halka açık ve adil yargılanma hakkı sağlanması
- II. Din ve vicdan hürriyetinin devlet güvencesine alınması
- III. Hristiyan toplulukların bağımsızlık hareketlerine dayanak oluşturulması

gelişmelerinden hangileri Islahat Fermanı'nın Osmanlı Devleti'ndeki olumsuz etkiler arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. (C) Yalnız III. D) I ve II.

(ESKİŞEHİR ÖDM)

48. Osmanlı Devleti'nde 1876'da ilan edilen anayasa (Kanun-u Esasi) ile Türk tarihinde ilk defa anayasal düzene geçilmiş oldu. Bu yeni dönem, Osmanlı tarihinde "Meşrutiyet Dönemi" olarak adlandırılır. Padişahın tek kişi egemenliğine dayalı yönetimini kabul eden fakat onun halk adına denetlenmesi gerektiğini savunan bu yeni düşüncenin öncüleri Genç Osmanlılar olmuştur. Devlet, artık padişahın kişisel isteklerine göre değil anayasadaki kurallara göre yönetilecektir. Anayasada kişiler arası eşitlik, mal ve konut dokunulmazlığı, eğitim hakkı, vicdan hürriyeti, basın hürriyeti ve mahkemelerin bağımsızlığı gibi kişi hak ve hürriyetlerine yer verilmiştir.

Verilen bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- ☒ A) Padişahların seçimle iş başına gelmeye başlayacağına
 B) Anayasal sisteme geçilerek yönetim anlayışının değiştiğine
 C) Meşrutiyetin ilanına padişahın tek başına karar vermediğine
 D) Yeni yönetim sisteminde temel hak ve özgürlüklerin anayasa ile güvence altına alındığına

(KAYSERİ ÖDM)

49. 31 Mart İsyanının bastırılmasından sonra Osmanlı Devleti'nde yaşanan gelişmelerin bazıları şunlardır:

- I. İkinci Abdülhamit tahttan indirilmiş, ardından anayasanın maddeleri değiştirilmiştir. Padişahın yetkileri sınırlanırken halkın seçtiği temsilcilerden oluşan meclisin yetkileri artırılmıştır.
 II. Devlet yönetiminde padişahın etkisi azalırken İttihat ve Terakki Cemiyeti devletin yönetiminde daha fazla söz sahibi olmuştur.
 III. İttihat ve Terakki Cemiyeti devletin güçlenmesi ve çağdaşlaşması için birtakım ıslahatlar yapmış, tek siyasal güç olarak Birinci Dünya Savaşı sonlarına kadar ülkeyi yönetmiştir.

Bu gelişmelerden hareketle Osmanlı Devleti için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- ☒ A) Meşrutiyet yönetimi sona ermiştir.
 B) Yenileşme çabaları devam etmiştir.
 C) Milletvekillerinin anayasal gücü artırılmıştır.
 D) İttihat ve Terakki Partisi yönetimde egemen güç haline gelmiştir.

(KAYSERİ ÖDM)

50. Sanayisini yeni tekniklerle güçlendirip çağa uygun hâle getiremeyen ve Avrupa ile rekabet edemeyen Osmanlı Devleti kapitülasyonlar nedeniyle pazarlarını Avrupa mallarına karşı koruyamadı. Zamanla Batılı devletlerden dış borç almak zorunda kaldı. Verimli kullanılamayan bu borçlar ve borçların faizleri ödenemeyince 1881'de Batılı devletler tarafından "Düyun-u Umumiye İdaresi" adını taşıyan kuruluş oluşturuldu. Osmanlı Devleti'nin gelirlerinin büyük kısmı, yabancıların alacakları nedeniyle bu kuruluşun denetimine verildi.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle Osmanlı Devleti için,

- I. Sanayi alanında batının gerisinde kaldığı
 II. Kapitülasyonlardan olumsuz etkilendiği
 III. Ekonomik bağımsızlığına müdahale edildiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. ☒ D) I, II ve III.

(KAYSERİ ÖDM)

51. Osmanlı Devleti'nde 3 Kasım 1839'da ilan edilen Tanzimat Fermanı'nda, daha iyi bir yönetim için yeni yasaların çıkarılacağı, vergi ve askerlik işlerinin düzene konacağı, yargılamanın yasalara uygun, açık ve adil olacağı belirtiliyordu.

Bu bilgilere göre Tanzimat Fermanı'nın,

- I. Adli
- II. İdari
- III. Mali

alanlardan hangilerine yönelik düzenlemeler getirdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. ☒ D) I, II ve III.

(KAYSERİ ÖDM)

52. Osmanlı Devleti'nde uygulanan meşrutiyet yönetiminde padişaha geniş yetkiler tanınmıştır. Üyeleri halk tarafından seçilen meclisi açma, kapatma, tatil etme, meclise yasa çıkarması için izin verme ve çıkardığı yasaları onaylama yetkileri padişaha aittir. Padişahın bakanları göreve getirme ve görevden alma, kişileri sürgüne gönderme yetkileri de vardır. Anayasanın padişaha tanıdığı bu yetkiler, onun denetlenmesini ve sınırlandırılmasını güçleştirmiştir. Buna karşın meclis, 1877- 1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nın gidişatı üzerinden dolayı da olsa padişahı eleştirmiştir. Bu eleştiriler üzerine padişah savaş hâlini gerekçe göstererek meclisi tatil etmiştir.

Bu bilgilerden hareketle meşrutiyet yönetimi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Padişahın yasama ve yürütme ile ilgili yetkileri vardır.
- B) Parlamenter sisteme savaş nedeniyle ara verilmiştir.
- ☒ C) Padişah ülkeyi yönetme yetkisini bütünüyle meclise devretmiştir.
- D) Halk ülke yönetimine milletvekilleri aracılığıyla müdahil olmuştur.

(KAYSERİ ÖDM)

53. Osmanlı'da yaşayan halkın tamamı din, dil, ırk ve etnik yapısı dikkate alınmadan aynı haklara sahip olacaktı. Böylece toplumda eşitlik sağlanacak ve farklı milletlerden oluşan Osmanlı Devleti dağılmaktan kurtulacaktı.

Osmanlı Devleti'ni içinde bulunduğu zor durumdan kurtarmak isteyen bazı devlet adamları birbirinden farklı birtakım düşünce akımları ortaya atmışlardır. Yukarı bahsi geçen fikir akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İslamcılık B) Türkçülük C) Batıcılık ☒ D) Osmanlıcılık

(KAYSERİ ÖDM)

54. Fransız İhtilali sonrası ortaya çıkan "milliyetçilik" akımının etkisiyle azınlık isyanları devam ederken, XIX. yüzyılın ortalarına doğru Osmanlı Devleti'nde aydın bir grup kendini göstermeye başladı. Fransız İhtilali ile dünyada yayılmaya başlayan hürriyet, eşitlik, adalet gibi fikirlerden etkilenen ve Jön Türkler olarak bilinen bu grup, azınlık isyanlarını önlemek için farklı bir fikir ortaya koydu. Jön Türklere göre azınlıkların isyan etmesinin temel nedeni, padişahın ülkeyi tek başına yönetmesiydi. Onlara göre azınlık isyanlarının önlenmesi için Avrupa'da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı, bu mecliste azınlıklara da temsil hakkı verilmeli ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde, Jön Türklerin ülkenin kurtuluşu için hangi alanda çözüm önerisi sunduğu söylenebilir?

- ☒ A) Siyasi B) Askerî C) Ekonomik D) Dinî

(KİLİS ÖDM)

55. Aşağıdaki görselde Selanik şehrinin özelliklerini anlatan bir kitaptan küçük bir kesit paylaşılmıştır.

On dokuzuncu yüzyılın son çeyreğine basılmıştı. Selanik, o zamanki Osmanlı Avrupası'nın en büyük vilâyet merkezi ve bir liman şehriydi. Bütün Osmanlı şehirleri gibi Selanik'te de Müslüman ve hristiyan mahalleleri birbirlerinden ayırıyordu. Bunlardan başka Selanik, Doğu Yahudiliğinin de en önemli merkeziydi. On altıncı yüzyılın başlarında İspanya'da Müslümanlar yarımada'dan çıkarılırken, bir Yahudi göçmen kolu da Selanik'e taşındı ve orada yerleşti.

Bu bilgiler ışığında Selanik ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Önemli bir dini merkezdir.
 B) Osmanlı Avrupa'sının en büyük kentidir.
 C) Osmanlı Devleti'nin en gelişmiş kentidir.
 D) Farklı kültürlerin bir arada yaşadığı bir yerdir.

(MANİSA ÖDM)

56. 19. ve 20. yüzyıl başları Osmanlı Devleti açısından büyük değişimlerin yaşandığı ve devletin dağılma ve parçalanma sürecine girdiği zamandı. Avrupa'da yaşanan bazı siyasal ve ekonomik gelişmelerin etkilerini bu dönemde topraklarında hissetmeye başlayan devlet, eski ekonomik ve siyasi gücünü kaybetti.

Verilen bilgidan yola çıkarak Avrupa'daki,

- I. Rönesans hareketleri
 II. Reform hareketleri
 III. Sanayi İnkılabı
 IV. Fransız İhtilali

gelişmelerinden hangilerinin Osmanlı Devleti'nin ekonomik ve siyasi gücünü kaybetmesine neden olduğu söylenebilir?

- A) II ve III. B) III ve IV. C) I ve II. D) I ve IV.

(MERSİN ÖDM)

57. Coğrafi keşiflerden sonra İpek ve Baharat Yolu'nun önemini kaybetmesiyle Osmanlı Devleti'nin vergi gelirleri azaldı. Gümrük gelirlerini arttırmak için kapitülasyonlar uygulandı ama bu uygulama yarardan çok zarar getirdi. Sanayisi gelişmiş ülkeler, kapitülasyonlar sayesinde, ürünlerini Osmanlı topraklarına daha kolay ihraç ettiler ve Osmanlı piyasası Avrupa mallarıyla doldu. Ucuz olan Avrupa üretimi mallarla rekabet edemeyen Osmanlı ekonomisi, iyice çöküntüye uğradı. Devletin mali durumunu düzeltmek için koyulan yeni vergiler ise, halk ile devletin karşı karşıya gelmesine neden olmuştu.

Verilen bu bilgilere göre,

- I. Coğrafi keşifler Osmanlı ekonomisini olumsuz etkilemiştir.
 II. Kapitülasyonlar gümrük gelirlerini arttırmıştır.
 III. Halk vergilere tepki göstermiştir.
 IV. Osmanlı Devleti, Avrupa devletlerinin açık pazarı haline gelmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) I, III ve IV. D) II, III ve IV.

(NEVŞEHİR ÖDM)

58. Osmanlı Devleti'ni eski görkemli günlerine geri döndürmek amacıyla çeşitli fikirler ortaya atılmıştır.

Buna göre;

Osmanlıcılık:

Dil, din ve etnik farklılıkları gözetmeksizin devletin sınırları içerisinde yaşayan bütün toplumları bir arada tutarak bir Osmanlı milleti yaratma amacını taşır.

İslamcılık:

Hangi milletten olursa olsun bütün Müslümanları halifenin etrafında toplamayı amaçlar.

Batıcılık:

Batı'nın siyasi, sosyal, ekonomik, kültürel görüşlerine uygun bir devlet anlayışını savunur.

Türkçülük:

Osmanlı Devleti içinde yaşayan Türkleri milli bir duygu ile bilinçlendirmeyi amaçlar.

Yukarıdaki bilgilere göre verilen fikir akımlarının ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devleti Avrupa'yla uyumlu hale getirmek
- B) Müslümanları halifenin etrafında toplamak
- ☒ C) Osmanlı Devleti'nin kötü gidişine son vermek
- D) Yeni bir Türk devleti kurmak

(NEVŞEHİR ÖDM)

59. Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemeye yönelik fikir akımlarının açıklamaları aşağıda verilmiştir.

OSMANLILIK

Osmanlı topraklarında yaşayan tüm insanları dil, din, ırk bakımından hiçbir fark gözetilmeksizin aynı haklara sahip kaynaşmış bir toplum haline getirmeyi amaçlayan fikir akımıdır. Bu düşünceyi savunan aydınlara göre Balkan uluslarını ve Anadolu'da yaşayan gayrimüslimlerin devlete bağlılıklarını artırmanın tek yolu Osmanlıcılıktır.

İSLAMCILIK

Bütün Müslümanların halifenin liderliğinde İslam sancağı altında toplanmasını amaçlayan fikir akımıdır. Osmanlı topraklarının genişliği, farklı inanç ve etnik gruplara mensup nüfusun varlığı nedeniyle bu fikir akımı da dağılmaya çare olamamıştır.

TÜRKÇÜLÜK

Türkçülük akımına göre Anadolu ve Asya Türk topluluklarının bir araya gelmesi devleti kurtaracaktır. Bu fikir devletin farklı uluslardan meydana gelen kozmopolit yapısına bir tepki olarak doğmuştur. Bu düşüncenin en önemli savunucusu ise Ziya Gökalp'tir.

BATICILIK

Batıcılık akımı Avrupa'nın sosyal, siyasi, felsefi görüşlerini alarak Osmanlı Devleti'nin kurtuluşunu amaçlayan fikir akımıdır. Avrupa kültürünü benimsemiş bazı aydınların savunduğu bu akıma göre dağılmayı önlemenin yolu her yönüyle Avrupa toplumunu örnek almaktır.

Verilen fikir akımlarının ortak amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Osmanlı Devleti'ni batıyla bütünleştirmek
- B) Osmanlı Devleti'ni ulus devlet haline getirmek
- C) Osmanlı Devleti'nde inanç birliği sağlamak
- ☒ D) Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek

(NİĞDE ÖDM)

60. Orta Çağ Avrupa'sında kilisenin söylemlerinin sorgulanmadan kabul edildiği dogmatik düşünce sisteminin varlığı yaklaşık bin yıl sürmüştür, bu süreçte Avrupa'da özgür düşünce ve bilim gelişmemiştir. XV. yy 'da Hint deniz yolunun ve Amerika kıtasının keşfiyle yeni ekonomik kaynaklara ulaşan Avrupalılar, bu kaynakları kendi ülkelerine aktararak, ekonomik olarak kalkındılar. Elde edilen birikim ile birlikte sanat, edebiyat ve bilim gelişti. Rönesans denilen aklın ve bilimin ön plana çıktığı bir dönem yaşandı ve kiliseye ait bilgiler sorgulanmaya başlandı. Kilisenin toplum üzerindeki etkisinin azalması Reform hareketlerinin önünü açtı, kilisenin devlet yönetimine ve eğitime etki etmesinin önüne geçildi. Katolik kilisesinin zincirinden kurtulan Avrupa'da bilimin rehberlik ettiği Aydınlanma Çağı yaşandı. Bilimin teknolojiye aktarılmasıyla Sanayi İnkılabı başladı, insan gücünün yerini makineler aldı. Üretim arttı. Üretimin artmasına paralel olarak, hammadde ve pazar elde etme rekabeti ortaya çıktı. Bu durum I. Dünya Savaşı'nın başlamasında önemli bir rol oynadı.

Verilen bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Avrupalılar uzun bir dönem Katolik Kilisesi'nin baskısıyla yaşamıştır.
 B) Reform hareketleri sadece dini sonuçlar ortaya çıkarmıştır.
 C) Coğrafi keşifler Avrupa'nın zenginleşmesini sağlamıştır.
 D) Sanayi İnkılabı'nın ortaya çıkardığı sonuçlar, I. Dünya Savaşı'na ortam hazırlamıştır.

(NEVŞEHİR ÖDM)

61.

18. Yüzyılda Osmanlı Devleti

20. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti

Yukarıda verilen haritalar incelendiğinde Osmanlı Devleti ile ilgili olarak,

- I. Avrupa kıtasında toprağı kalmamıştır.
 II. Balkan ulusları zamanla bağımsızlıklarını kazanmıştır.
 III. Kara bağlantısı olmayan toprakları bulunmaktadır.

hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) II ve III.

(TEKİRDAĞ ÖDM)

62. “Osmanlı Devleti kuruluşundan 18.yüzyıla kadar dünya devletleri arasındaki güçlü konumunu ve üstünlüğünü sürdürmeyi başardı. Ancak bu yüzyıldan sonra hem devlet içindeki hem de Avrupa'daki değişikliklerin etkisiyle gücünü kaybetmeye başladı.”

Yalnızca bu bilgilere göre,

- I. Avrupa'daki gelişmeler Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilemiştir.
- II. Osmanlı Devleti toprak bütünlüğünü korumuştur.
- III. Osmanlı Devleti eski gücüne ulaşmak için çaba göstermemiştir.

hangilerine ulaşılabilir?

- (A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I, II ve III.

(TEKİRDAĞ ÖDM)

63. Avrupa'da Sanayi İnkılabı ile başlayan üretim zinciri, zamanla üretilen ürünlerin dış pazara sürülmesiyle devam etmiştir. İngiltere başta olmak üzere çoğu Avrupa devleti bu ekonomik geliri yüksek olan pazardan yararlanmak istemişlerdir. Çeşitli ülkelere kapitülasyon veren Osmanlı Devleti gibi bazı devletler, Avrupalı üreticilerin pazarı haline gelmiştir. Osmanlı Devleti'nin verdiği kapitülasyonların çoğu iki taraf için geçerli olsa da ekonomisi güçlü olan taraf kapitülasyonlardan fayda sağlarken ekonomisi zayıf olan taraf kapitülasyonlardan zarar görmüştür. Osmanlı Devleti de zamanla güç kaybetmiş, ülkedeki küçük atölyeler ortadan kalkmış, üretim azalmış, işsizlik artmış, ithalat artarken, ihracat azalmıştır.

Verilen metne göre Sanayi İnkılabı sonucu Osmanlı Devleti'nde,

- I. Yerli üretim yabancı mallarla rekabet edememiştir.
- II. Dış ticaret açığı oluşmuştur.
- III. Toplumsal sorunlar ortaya çıkmıştır.

sonuçlarından hangileri gerçekleşmiştir?

- A) Yalnız I. B) I ve II C) I ve III. (D) I, II ve III.

(TOKAT ÖDM)

64. Osmanlı Devleti'nde azınlık isyanları sonucu yaşanan karışıklıklar nedeniyle ülke bütünlüğü tehlikeye girmiştir. Dönemin aydınları bu durumdan kurtulmak için çareler aramışlar ve farklı düşünceler ortaya atmışlardır. Bu düşünce akımlarından biri İslamcılıktır. İslamcılığa göre ülke İslam dini etrafında birliktelik sağlanarak parçalanmaktan kurtarılacaktır. Diğer bir düşünce ise Osmanlıcılıktır. Osmanlıcılık düşüncesi ile Osmanlı Devleti'nde yaşayan herkesin birliktelik duygusu içinde yaşaması öngörülmüştür ancak beklenen ilgiyi ve sonucu göremeyince Türkçülük akımı öne sürülmüştür. Diğer bir akım ise Batı'nın bilim ve tekniğini, yönetim biçimini ve düşünce yapısını alarak Osmanlı Devleti'ni geri kalmışlıktan kurtarıp yıkılmasını önlenmek isteyen Batıcılık düşüncesidir.

Buna göre Osmanlı Devleti'nde görülen düşünce akımlarına bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Yaşanan isyanlar son bulmuştur.
- (B) Devletin kurtuluşu için farklı yollar aranmıştır.
- C) Milletlerin devlete olan bağlılığı artmıştır.
- D) İç ve dış siyasette güç elde edilmiştir.

(TOKAT ÖDM)

MAVİ GÖZLÜ ÇOCUK MUSTAFA

Adı & Soyadı :
Sınıfı :

İl millî eğitim müdürlükleri tarafından hazırlanan çalışma sorularıdır. Telif hakları, ilgili millî eğitim müdürlüklerine aittir.

1. Mustafa Kemal'in doğduğu yer olan Selanik'in,

- I. Farklı dillerde basılan gazete ve dergilerin yayımlanması
- II. Canlı bir ticari ve ekonomik ortama sahip olması
- III. Çeşitli fikir akımları kolayca yayılması

özelliklerinden hangileri değişim ve etkileşime açık bir yer olduğunun göstergesidir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. **D) I, II ve III.**

(ADANA ÖDM)

2. "Manastır Askeri İdadisi'nde Mustafa Kemal'i fikri yönde etkileyen olaylar ve kişiler olmuştur. Bu kişilerin başında ona edebiyat ve şiir sevgisini aşılayan arkadaşı Ömer Naci gelmektedir. Namık Kemal ve Mehmet Emin Yurdakul'un şiirleri ile burada tanışır. Yine tarih öğretmenin etkisi ile Fransız düşünürlerin kitaplarını da ilk kez burada okumaya başlar. Montesquieu (Monteskiyo), Jan Jacques Rousseau (Jan Jak Russo) ve Voltaire (Volter) gibi Fransız aydınlarının düşüncelerinden etkilenecektir."

Buna göre Mustafa Kemal'in Manastır Askeri İdadisinde okuduğu dönem ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Fransızca şiirler yazmıştır.**
B) Arkadaş çevresinden etkilenmiştir.
C) Yerli şairlerin eserlerini okumuştur.
D) Edebiyata ilgi duymuştur.

(AMASYA ÖDM)

3. Selanik Makedonya'nın en gelişmiş şehridir. İşlek bir limana sahiptir. Avrupa ile demiryolu bağlantısı vardır. Şehirde çeşitli din mezhep ve ırk mensupları bir arada yaşamaktadır. Selanik'in deniz ve demiryolu bağlantısı bulunması, ticaret merkezi olması, renkli etnik yapısı, şehirde batı tesirlerine açık çeşitli fikir akımlarının yerleşmesine elverişli bir ortam yaratmıştır. Dolayısıyla Mustafa Kemal çok genç yaşta değişik yaşayış şekline aşina her türlü yeni fikre açık bir ortamda gelişme imkânı bulmuştur.

Verilen bilgide Selanik şehrinin,

- I. askeri
- II. ekonomik
- III. sosyal

özelliklerinden hangilerine değinilmiştir?

- A) I ve II. B) I ve III. **C) II ve III.** D) I, II ve III.

(AMASYA ÖDM)

4. “Komşumuz Binbaşı Kadri Bey’di. Onun oğlu Ahmet askeri okula gidiyordu. Askeri elbiseler giyiyordu. Onu gö-rünce ben de askeri elbiseler giymek için hevesleniyordum... Annem askerlikten pek korkuyordu. Asker olmama şiddetle karşı çıkıyordu. İmtihan zamanı gelince gizlice sınavlara girdim ve kazandım. Böylece anneme karşı bir emrivaki yaptım.”

Verilen olaydan hareketle Mustafa Kemal’in,

- I. kararlılığı
- II. dürüstlüğü
- III. ileri görüşlülüğü

özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

- (A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III.

(AMASYA ÖDM)

5. “Babam vefat etti. Annemle beraber dayımın yanına yerleştim. Dayım köy hayatı yaşıyordu. Ben de bu hayata ka-rıştım. Bana vazifeler veriyordu. Ben de bunları yapıyordum. Başlıca vazifem tarla bekçiliği idi. Kardeşimle beraber bakla tarlasının ortasında bir kulübede oturduğumuzu ve kargaları kovmaya uğraştığımızı hiç unutamam. Çiftlik ha-yatının diğer işlerine de karışıyordum. Böylece vakit biraz geçince, annem, mektepsiz kaldığım için endişe etmeye başladı. Nihayet Selanik’te bulunan teyzemin yanına gitmeme ve mektebe devam etmeme karar verildi.”

Buna göre Zübeyde Hanım hangisine önem vermektedir?

- A) Çiftlikte görevlerin yerine getirilmesi
- B) Kardeşinin yanında kalarak oğlunun iyi bir çiftçi olarak yetişmesi
- C) Selanik’e dönerek şehir hayatının devam ettirilmesi
- (D) Oğlunun eğitim hayatının devam etmesi

(AMASYA ÖDM)

6. Mustafa Kemal’i en çok etkileyen öğretmenlerinden biri Manastır Askeri İdadisinde tarih öğretmeni olan Topçu Kolağası Mehmet Tevfik Bey’dir. Mustafa Kemal’e tarih sevgisini ve bilincini kazandıran kişilerin başında gelir. Mehmet Tevfik Bey özellikle Avrupa ve dünya tarihiyle ilgili olarak, Mustafa Kemal’in bilgi ve fikir dağarcığının zenginleşmesini ve ufkunun açılmasını sağlamıştır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- (A) Öğretmeni Mustafa Kemal’in fikri gelişimi üzerinde etkili olmuştur.
- B) Mustafa Kemal’in ev sevdiği ders tarihtir.
- C) O dönemde en iyi eğitim askeri okullarda verilmektedir.
- D) Mustafa Kemal diğer derslerini ihmal etmiştir.

(AMASYA ÖDM)

7. Mustafa Kemal, birçok farklı ulusun bir arada yaşadığı Selanik'te eğitim hayatına başladı. Çalışkan, disiplinli bir öğrenci olan Mustafa Kemal, asker olmaya karar verdiği için askerî sınava girip başarılı oldu. Annesi Mustafa Kemal'in asker olmasına karşı çıktı. Ne pahasına olursa olsun asker olacağını bildiren Mustafa Kemal annesini de ikna ederek Selanik Askerî Rüştiyesine başladı. Manastır Askerî İdadisine geçtikten sonra hayatında önemli gelişmeler yaşandı. Fransızca'yı ve hitabet sanatını öğrendi. Milliyetçilik ve demokrasi gibi fikirleri özümsemi. Tarih bilinci oluştu. Ülke sorunlarının en fazla yaşandığı İstanbul'da Harp Okulunu ve Akademisini bitirdi. İstanbul Harp Akademisinden mezun olduktan sonra vatan ve millet sevgisiyle kolağası yüzbaşı olarak Şam'da görevine başladı.

Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Eğitim hayatını farklı şehirlerde sürdürmüştür.
 B) Kararlı bir kişilik yapısına sahiptir.
 C) Birçok alanda kendisini geliştirmiştir.
 D) Ülke sorunlarının çözümüyle ilgili fikirler geliştirmiştir.

(İSTANBUL ÖDM)

8. 1. Metin

"Selanik Mülkiye Rüştiyesinde iken mahallemizdeki Binbaşı Kadri Bey'in oğlu Ahmet askerî rüştiyeye (ortaokul) devam ediyordu ve askerî üniforma giyiyordu. Onu gördükçe ben de böyle giyinmeye hevesleniyordum. Subay olmam için askerî rüştiye sınavına girmeliydim. Annem asker olmamı istemediği için gizlice askerî rüştiye sınavına girdim."

2. Metin

"Askerî rüştiyede iken en çok matematik dersine ilgi duydum. Derslerimden daha zor işleri yapıyor ve matematik soruları hazırlıyordum. Matematik öğretmenini de bu soruları cevaplıyordu."

3. Metin

"İstanbul'daki harp okulunda okulun öğrencileri arasında okunmak üzere el yazımızla bir okul gazetesi çıkardık. Sınıf içinde küçük bir teşkilatımız vardı. Ben gazetenin yönetim kurulunda idim. Gazetenin yazılarını çoğunlukla ben yazıyordum."

Yukarda verilen metinlerde sırasıyla Atatürk'ün hangi kişisel özelliklerinden söz edilmiştir?

- A) Kararlı - Çalışkan - Lider
 B) Kararlı - Çalışkan - Milliyetçi
 C) Milliyetçi - Çalışkan - Kararlı
 D) İleri görüşlü - Kararlı - Lider

(ERZURUM ÖDM)

9. 'Osmanlı İmparatorluğu'nun 19'uncu yüzyılın ikinci yarısında girdiği ikinci büyük savaş, Türk'ün zaferi ile nihayet bulan ve mahzun gönülleri teselli eden 1897 Türk-Yunan harbidir. Mustafa Kemal bu tarihte on beş yaşında idi. Bu olaydan bahsederken:

"Gençlik hayatımın en heyecanlı günlerini yaşadım. Yaşımın küçük olmasına rağmen bu savaşa katılmayı çok istemiştim. Az daha gönüllü müfrezelerin arasına katılıp gidecektim." derdi. Tanrı ona bu fırsatı yirmi beş yıl sonra bahsetti. Vatani istila eden Yunan ordularının karşısına başkumandan olarak çıktı ve onları kahretti."

Ali Fuat Cebesoy, Sınıf Arkadaşım Atatürk

Yukarıdaki metinde Atatürk'ün hangi kişilik özelliğine vurgu yapılmıştır?

- A) Vatan ve millet sevgisi B) İleri görüşlülüğü C) Açık sözlülüğü D) Çok yönlülüğü

(ERZURUM ÖDM)

10. “Doğup büyüdüğü Selanik’in Batı’ya daha çok bağlantılı bulunması sebebiyle olacak, dikkat çeken fikirleri vardı. Etrafına topladığı arkadaşlarıyla cesaretle konuşur ve onları güzel konuşmasıyla kısa zamanda tesiri altına alırdı... Bizler vatan, millet ve Türklük fikirlerini ilk defa Harp Akademisi sıralarında ondan duymuştuk.”

Asım Gündüz’ün sözlerinden hareketle Atatürk’ün,

- I. Cesurdur.
- II. Hitabeti güçlüdür.
- III. Milliyetçidir.

kişilik özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. **D) I, II ve III.**

(EDİRNE ÖDM)

11. Mustafa Kemal’in doğduğu Selanik şehrinde Türklerle birlikte Rum, Sırp, Yunan, Bulgar ve Yahudi gibi farklı etnik ve dini kökenden gelen topluluklar birlikte yaşamaktaydı.

Buna göre Selanik şehrinin yapısı Mustafa Kemal’de aşağıdaki özelliklerden hangisinin oluşmasında etkili olmuştur?

- A) Vatan ve millet sevgisi B) Bağımsızlık duygusu
C) Farklı düşüncelere saygılı olma D) Topluma önder olma

(MUĞLA ÖDM)

12. Selanik farklı din ve milletlerden insanların bir arada yaşadığı, ulaşım ve iletişim ağının hem Avrupa, hem de Osmanlı Başkenti ile gelişmiş olduğu bir kenttir. Ulaşım imkanlarının gelişmesi kenti ekonomik olarak da canlandırmıştır. Mustafa Kemal, bu şehirde önce annesi Zübeyde Hanım’ın isteğiyle dini eğitim veren Mahalle Mektebine gitmiş, bir süre sonra da babasının isteğiyle modern eğitim veren Şemsi Efendi İlkokuluna gitmiştir.

Buna göre Selanik kenti ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Farklı tarzda eğitim kurumlarının bulunması eğitimde birlik olmadığını gösterir.
 B) Fransız ihtilali sonucu ortaya çıkan fikirler yayılma imkânı bulur.
C) Osmanlı Devleti’nin Balkanlardaki önemli ticaret merkezlerinden biridir.
 D) Avrupa’da meydana gelen gelişmelerin yakından takip edilmesine olanak sağlar.

(TRABZON ÖDM)

13. Harbiyede ve Harp Akademisinde memleket ve millet davaları ile ilgilenmesi, düşüncelerini cesaretle ifadeden çekinmemesi sebebiyle aydın ve inkılâpçı bir subay olarak tanınmıştı. Devir istibdat idaresi idi ve bu davranışları aleyhine olabilirdi; ancak çevresince gerçekten çok sevilmesi, düşüncelerinde samimi oluşu, onun herhangi bir tertibe kurban gitmesini önlemişti.

Verilen metne göre Mustafa Kemal’in aşağıda gösterdiği davranışlardan hangisi metinde anlatılan kişilik özellikleri ile ilişkili değildir?

- A) II. Balkan Savaşında Dimetoka ve Edirne’nin düşmandan geri alınışında büyük hizmetler göstermesi
 B) Ordunun siyasetten uzak durması fikrini Selânik’te toplanan “İttihat ve Terakki Büyük Kongresi”nde açıkça söylemesi
 C) II. Meşrutiyetin ilanını yeterli görmeyip daha büyük ve köklü değişimlerin yapılması gerektiğine inanması
D) 1910 yılı Eylül ayında askeri manevraları izlemek amacıyla gözlemci olarak Fransa’ya gitmesi

(TRABZON ÖDM)

14. Selânik, dağ eteklerinden yukarıya doğru tırmanan, büyük, durgun körfezinin sularına yayılan ve çevresindeki Roma, Bizans ve Türk surlarının sınırlarını çoktan aşmış, çağdaş Batı ölçütlerindeki rıhtım ve bulvarları boyunca iyice gelişmiş bir kent görünümündeydi. Yıkık istihkâmlarının üzerindeki karmaşık çatıların arasından minareler ve çan kuleleri yükseldi. Kent, 1889'da Sırbistan ve Viyana üzerinden demir yoluyla Avrupa'ya bağlanmıştır. Diğer bir demir yolu hattı da kent, Bulgaristan üzerinden Avrupa'ya ve İstanbul'a bağlamaktaydı. Kentin elektrik ağı 1889'da kurulmuştur. Bu süreçte dokuma fabrikalarında pamuklu ve yünlü kumaş üretilmiştir. 19. Sonlarına doğru, Selânik'in nüfusu yetmiş binden yüz binin üzerine çıkmıştır.

Verilen metinden yararlanarak Selanik şehri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Nüfusunun çoğunluğu Müslümanlardan oluşmaktadır.
 B) Demir ve deniz yolu ile Avrupa'ya bağlanması milliyetçi isyanların çıkmasında etkilidir.
 C) Fabrikaları sayesinde Osmanlı devletinin sanayi üretiminde de en gelişmiş kentidir.
 D) Doğal güzellikleri ve tarihi geçmişinin yanında çağdaş bir görünüme sahip bir şehirdir.

(TRABZON ÖDM)

15. Küçük Mustafa okul çağına geldiğinde ailesini tatlı bir telaş sarmış ve hangi okula gideceği konusunda görüşmeler başlamıştı. Annesi geleneksel eğitim veren mahalle mektebine gitmesini, babası batı tarzında eğitim veren Şemsi efendi ilkokuluna gitmesini istiyordu. Babası annesinin gönlünü kırmamak için Mustafa'yı önce Mahalle Mektebine sonra Şemsi Efendi İlkokuluna göndermiştir. Ardından Selanik Rüştîyesine giden Mustafa, burada annesinden gizli askeri okul sınavını kazanarak Askeri Rüştîye'ye geçmiştir. Annesinin gönlünü almak için "Anne ben asker olarak doğdum asker olarak öleceğim." demiştir.

Bu metinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa demokratik bir aileye sahiptir.
 B) Eğitim hayatına askeri okulla başlamıştır.
 C) Osmanlı da eğitim öğretimde birlik yoktur.
 D) Mustafa küçük yaşlarda kararlı bir kişiliğe sahiptir.

(TRABZON ÖDM)

16. Yakınımızda Binbaşı Kadri Bey isminde bir kişi oturuyordu. Oğlu Ahmet Bey askerî ortaokula devam ediyor ve okul giysisi giyiyordu. Onu gördükçe ben de böyle giysi giymeye hevesleniyordum. Sonra sokaklarda subaylar görüyordum. Bu aşamaya ulaşmak için izlenmesi gereken yolun askerî ortaokula girmek olduğunu anlıyordum. O sırada annem Selânik'e gelmişti. Askerî ortaokula girmek istediğimi söyledim. Annem askerlikten çekiniyordu. Asker olmama zorla engel olmaya çalışıyordu. Kabul sınavı zamanı ona sezdirmeden kendi kendime askerî ortaokula giderek sınav verdim. Böylece anneme karşı oldu-bitti olmuş oldu.

Mustafa Kemal'in askeri okula başlaması ile ilgili verilen anıdan,

- I. Çevresindeki kişilerden etkilendiği
 II. Kararlı bir kişiliğe sahip olduğu
 III. Okul hayatında başarılı olduğu
 IV. Mesleğine küçük yaşta karar verdiği

maddelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I, II ve III. C) I, II ve IV. D) I, II, III, ve IV.

(TRABZON ÖDM)

17. Küçük yaştan itibaren asker olmak isteyen Mustafa Kemal, birçok zorluğa rağmen askerî okula girmeyi başarmıştır. Selanik, Manastır ve son olarak İstanbul'da askeri okullarda eğitim görmüştür.

Verilen bilgiye göre Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliğinin ön planda olduğu söylenebilir?

- ☒ A) Kararlılık B) Liderlik C) Teşkilatçılık D) Çok yönlülük

(MALATYA ÖDM)

18. Selanik, 19. yy. sonlarına doğru çok önemli siyasi olaylara sahne olmuş bir Osmanlı kentidir. Şehirde bulunan Rumlar, Ermeniler, Slavlar ve diğer azınlıklar Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik akımı ile bağımsızlık hareketine giriştiler. Ayrılıkçı bu çalışmalara karşı Osmanlı aydınları da dağılmayı engellemek için fikir akımları ortaya attılar. Her iki grup da etki alanlarını genişletmek için basın yayın organlarını kullanarak düşüncelerini duyurmaya çalıştılar.

Parçaya göre Selanik hakkında aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Kültürel zenginlik vardır.
☒ B) Ekonomik olarak gelişmiştir.
 C) Siyasi çekişmelerin yaşandığı bir yerdir.
 D) Avrupa'daki fikir akımlarının etkisinde kalmıştır.

(MALATYA ÖDM)

19. "Mahallemizde Binbaşı Kadri Bey adında bir komşumuz oturuyordu. Oğlu Ahmet askerî rüştiyeye devam ediyor ve okul elbiselerini giyyordu. Onu gördükçe ben de böyle elbise giymeye hevesleniyordum. Sonra sokaklarda subaylar görüyordum. Onların derecesine ulaşmak için takip edilmesi gereken yolun askerî rüştiyeye girmek olduğunu anlıyordum. O sırada annem Selanik'e gelmişti. Askerî rüştiyeye girmek istediğimi söyledim. Annem askerlikten pek korkardı. Asker olmama karşı çıktı. Giriş sınavı zamanı gelince ona sezdirmeden sınavı verdim ve askerî rüştiyeye kaydoldum. Böylece anneme karşı bir oldubitti yaptım."

Mustafa Kemal Atatürk

Verilenlere göre Mustafa Kemal hakkında aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) İdealist bir kişiliği vardır. B) Kararlı bir tutum sergilemiştir.
 C) Sosyal çevresinden etkilenmiştir. ☒ D) Askeri idadiyi Selanik'te okumuştur.

(MALATYA ÖDM)

20. Mustafa Kemal, Manastır Askeri İdadisinde öğrenciyken arkadaşı Ömer Naci sayesinde şiir ve edebiyata merak duymaya başlamıştır. Hatta bu durum O'nu askerlik derslerinden zaman zaman alıkoymaktadır. Bunu fark eden öğretmenlerinden Asım Bey, Mustafa Kemal'e askerlik derslerine daha fazla önem vermesini tavsiye ederek uyarılarda bulunmuştur.

Asım Bey'in bu uyarıyı yapmasının temel sebebi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Okulda edebiyat dersinin olmaması
 B) Edebiyatın gereksiz olduğuna inanması
☒ C) Mustafa Kemal'in iyi bir subay olacağına inanması
 D) Edebiyatın çok para kazandırmayacağını düşünmesi

(MALATYA ÖDM)

21. Mustafa Kemal daha öğrencilik yıllarından itibaren bilinçli bir şekilde kendisini Türk milletinin liderliğine hazırlamaya başlamıştır. Bu amacına ulaşmak için kendisini her yönüyle yetiştirmeye çalışmış; askeri lisede, Harp Okulunda, Akademide ve görev aldığı birliklerde, düşüncelerini, araştırma ve incelemeye dayalı çalışmalarıyla sürekli biçimde geliştirmiştir. Duygularının, aklın ve bilimin önüne geçmesine asla izin vermemiş ve milletini uğradığı felaketlerden kurtarmak konusunda ağır bir sorumluluk hissetmiştir.

Verilen bilgilere bakarak Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- ☒ A) Kendi çıkarlarını ülke çıkarlarının üstünde tutan biridir.
 B) Vatani için görev almaya hazır biridir.
 C) Hedeflerine ulaşmak için mücadele eden biridir.
 D) Akıl ve bilimi ön planda tutan biridir.

(AYDIN ÖDM)

22. Mustafa Kemal'in öğrenim gördüğü okulların özellikleri aşağıda bahsedilmiştir.

- I. Matematik öğretmeni tarafından "Kemal" adının verildiği okuldur.
 II. Mustafa Kemal, bu okuldan "Teğmen" rütbesiyle mezun olmuştur.
 III. Mustafa Kemal'in bu okulda okurken tanıştığı Ömer Naci ile olan arkadaşlığı edebiyata ilgi duymasına katkı sağlamıştır.
 IV. Askeri eğitim almak için yarım bıraktığı okuldur.

Buna göre verilen eşleştirmelerdeki numaralara aşağıdaki okullardan hangileri getirilmelidir?

I	II	III	IV
A) Selanik Mülkiye Rüştiyesi	Manastır Askeri İdadisi	Selanik Askeri Rüştiyesi	İstanbul Harp Akademisi
B) Manastır Askeri İdadisi	Selanik Askeri Rüştiyesi	İstanbul Harp Akademisi	İstanbul Harp Okulu
☒ C) Selanik Askeri Rüştiyesi	İstanbul Harp Okulu	Manastır Askeri İdadisi	Selanik Mülkiye Rüştiyesi
D) İstanbul Harp Okulu	İstanbul Harp Akademisi	Manastır Askeri İdadisi	Selanik Mülkiye Rüştiyesi

(AYDIN ÖDM)

23. Osmanlı Devleti'nin sınırları içinde Türklerle beraber çok farklı milletler bulunmaktaydı. Atatürk'ün çocukluk yıllarını geçirdiği Selanik şehrinde de Türklerle birlikte Rum, Bulgar, Sırp, Yahudi ve Ermeniler yaşamaktaydı. Bu nedenle dil, din, gelenek ve görenekler de farklılık gösteriyordu. Yüzyıllarca uyum ve huzur içinde yaşayan bu farklı milletler ve kültürler, Fransız İhtilali'nin etkisiyle ortaya çıkan Milliyetçilik düşüncesine bağlı olarak çatışma ortamı içine sürüklenmişlerdir.

Bu bilgilere göre, Atatürk'ün çocukluk yıllarının geçtiği dönemde Selanik şehrinin sosyal ve kültürel yapısına ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- ☒ A) Gelişmiş bir ticari hayat vardır.
 B) Zengin bir kültürel yapı vardır.
 C) Çok uluslu bir yapıya sahiptir.
 D) Milliyetçilik düşüncesi etkili olmuştur.

(ANTALYA ÖDM)

24. Mustafa Kemal'in çocukluk yıllarında Osmanlı Devleti'nde daha çok dini ağırlıklı eğitim veren Medreseler yaygındı. Bunun yanında Avrupa tarzında eğitim veren modern okullar, azınlıklara ait okullar ve yabancı devletler tarafından kurulan eğitim kurumları bulunmaktaydı. Bu okulların bağlı olduğu merkez farklı olduğu için müfredatları da değişiyordu.

Osmanlı Devleti'nde eğitim alanında yaşanan bu durum için aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenemez?

- A) Kültürel birliğin bozulmasına
B) Ülkede eğitim-öğretim birliğinin olmamasına
C) Kültürel çatışma yaşanmasına
D) Farklı düşüncelere saygı duyan bireylerin yetişmesine

(ANTALYA ÖDM)

25. Selanik Askeri Rüştiyesi'nde matematik öğretmeni bir gün;"Aranızda kimler kendine güvenirse kalsın. Onları müzakereci yapacağım." demişti. Ayağa öyle öğrenciler kalktı ki bunları gören Mustafa kendini ortaya atmaya cesaret edemedi. Fakat içlerinden birinin emri altına girecekti. Bu da ağrına gitti. Birden kalktı."Ben daha iyi yaparım."dedi ve yaptı. O günden sonra sınıfının müzakerecisi oldu.

Yukarıda Mustafa Kemal ile ilgili verilen metinde onun hangi kişilik özelliğine değinilmiştir?

- A) Kararlılığı B) Vatanseverliği C) Cesaretli oluşu D) Liderliği

(ANTALYA ÖDM)

26. Selanik'in deniz ve demir yolu bağlantısına sahip olması, canlı bir ticarete ve işlek bir limana sahip oluşu, çeşitli dini ve etnik yapısı, şehirde birden çok kültürün bir arada yaşadığı özgür bir ortam oluşturmıştı. Bu özgür ortamda çeşitli fikir akımları kolayca yayılıyordu. Şehir, Avrupa tesirine açık olduğundan birçok kültüre ev sahipliği yapmakta idi. Şehirde haberleşme için postane bulunduğu gibi çeşitli Avrupa devletlerinin gazeteleri de satılıyordu, Türk okullarının yanında pek çok yabancı okul da yer alıyordu. Ayrıca şehirde Türk basın hayatı da oldukça canlıydı.

Bu bilgilerden hareketle Selanik şehri ile ilgili,

- I. Farklı inançların ve toplulukların bir arada yaşadığı
II. Yabancı okulların eğitim sistemine zarar verdiği
III. İktisadi olarak gelişmiş bir yapıya sahip olduğu
IV. Kültürel birlik açısından örnek bir kent olduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) II, III ve IV. B) II ve IV. C) II ve III. D) I ve II.

(DİYARBAKIR ÖDM)

27. "Selanik Mülkiye Rüştiyesi'nde iken mahallemizdeki Binbaşı Kadri Bey'in oğlu Ahmet askerî rüştiyeye (ortaokul) devam ediyor ve askerî üniforma giyiyordu. Onu gördükçe ben de böyle giyinmeye hevesleniyordum. Sonra sokaklarda subaylar görüyordum. Subay olmak için önce askerî rüştiyeye girmek gerektiğini anlıyordum. O sırada annem Selânik'e gelmişti. Askerî Rüştiyeye girmek istediğimi ona söyledim. Annem asker olmamı istemiyordu. Sınav zamanı ona sezdirmeden rüştiyeye giderek sınava girdim."

Verilen metinde Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliği vurgulanmıştır?

- A) Kararlılığı B) Askeri dehası C) Çok yönlülüğü D) İleri görüşlülüğü

(DÜZCE ÖDM)

28. Mustafa okul çağına gelmişti. Anne Zübeyde Hanım, Mustafa'nın geleneksel metotlarla eğitim veren Mahalle Mektebi'nde okumasını istiyordu. Baba Ali Rıza Efendi ise Mustafa'yı çağdaş metotlarla eğitim veren Şemsi Efendi Mektebi'ne göndermekten yanaydı.

Verilen metinde yer alan bilgiler doğrultusunda aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti içerisinde bir eğitim-öğretim birliği yoktur.
 B) Bu dönemde Osmanlı Devleti içerisindeki en iyi eğitim kurumu Şemsi Efendi Mektebidir.
 C) Osmanlı Devleti içerisinde geleneksel ve modern eğitim kurumları yer almaktadır.
 D) Ali Rıza Bey ve Zübeyde Hanım Mustafa'nın eğitim hayatı için farklı düşüncelere sahiptir.

(DÜZCE ÖDM)

29. Mustafa, Şemsi Efendi İlkokulundan sonra Selanik Mülkiye Rüştiyesine başladı. Ancak komşuları Binbaşı Kadri Bey'in askerî okulda okuyan oğlu Ahmet'in üniforması Mustafa'yı çok etkiledi ve bu dönemde askerliğe karşı büyük bir ilgi duymaya başladı.

Bu bilgiye göre Mustafa Kemal'in askerlik mesleğini seçmesinde aşağıdaki durumlardan hangisi etkili olmuştur?

- A) Vatan sevgisi
 B) Çevresindeki bireyler
 C) Osmanlı Devleti'nin yaşadığı siyasal olaylar
 D) Babasını erken yaşta kaybetmesi

(DÜZCE ÖDM)

30.

"Doğup büyüdüğü Selanik'in Batı'ya daha çok bağlantılı bulunması sebebiyle olacak, dikkat çeken fikirleri vardı. Etrafına topladığı arkadaşlarıyla cesaretle konuşur ve onları güzel konuşmalarıyla kısa sürede tesiri altına alırdı... Bizler vatan, millet ve Türklük fikirlerini ilk defa Harp Akademisi sıralarında ondan duymuştuk."

Orgeneral Asım Gündüz

Harp Akademisindeki arkadaşı Asım Gündüz'ün anlatımına bakıldığında Mustafa Kemal'in aşağıdaki kişilik özelliklerinden hangisine ulaşamaz?

- A) Örgütleyicilik
 B) Vatanseverlik
 C) Askeri deha
 D) Liderlik

(GÜMÜŞHANE ÖDM)

31. Mustafa Kemal eğitim çağına geldiğinde annesi ve babası arasında görüş ayrılığı ortaya çıkar. Zübeyde Hanım oğlunun Selanik'te mahalle mektebine gitmesini isterken, babası yine Selanik'te bulunan ve modern eğitim tekniklerinin uygulandığı Şemsi Efendi İlkokuluna gitmesini istemektedir. Annenin isteği geri çevrilmez. Mustafa Kemal önce mahalle mektebine kısa süre sonra Şemsi Efendi İlkokuluna gider. Babasının ani ölümüyle Şemsi Efendi İlkokulundan ayrılan Mustafa Kemal eğitime bir süre ara verir. Yine annesinin isteğiyle teyzesinin bulunduğu Selanik'te Mülkiye Rüştiyesine kayıt olur. Ancak Selanik sokaklarında tanışıp hayranlık duyduğu askerlik hevesini bir türlü bastıramaz. Annesinden gizlice Selanik Askeri Rüştiyesi sınavlarına girer ve kazanır. Annesini de ikna ederek çok sevdiği askeri hayatının ilk aşamasına başlar.

Yukarıdaki parçada Mustafa Kemal'in hangi özelliği anlatılmaktadır?

- A) Aile sevgisi
 B) İleri görüşlülüğü
 C) Vatanseverliği
 D) İdealistliği

(GÜMÜŞHANE ÖDM)

32. Aşağıda Atatürk'ün Selânik Askeri Rüştiyesindeki okul yıllarına ait bir anısı verilmiştir.

“Mustafa'nın en sevdiği ders matematikti. Orada her şeye mantık ve değişmez kurallar egemendi. Her şey aydınlık ve kesindi. Ruhu merhametsizce eğiten, erkekçe bir bilgi yüküydü. En güç problemleri çözebilmek için Mustafa saatlerce meşgul oluyordu. Çözümü ne derece zor olursa ödev de ona o derece zevk vermekteydi. Bir problemi çözmeden elinden kalemi bıraktığını da kimse görmemişti. Öğretmeni kendisinden çok memnundu. Onun da adı Mustafa'ydı.

Bir gün hocası kendisine:

“Aramızda bir fark olması lazım”, diyor. “Bundan sonra senin adın Mustafa Kemal olacak.”

Bu parçaya göre Mustafa Kemal'in matematiğe ilgi duyması onun hangi kişilik özelliğine sahip olduğunu göstermektedir?

- A) Planlı B) İdealist C) Akılcı D) İleri görüşlü

(İSPARTA ÖDM)

33. Mustafa Kemal'in okul çağı geldiğinde annesi Zübeyde Hanım onun klasik sistemde eğitim veren mahalle mektebine gitmesini isterken babası Ali Rıza Efendi ise yeni açılan ve Batı tipi eğitim veren Şemsi Efendi ilkokuluna gitmesini istemişti. Mustafa Kemal ilk olarak annesinin isteği doğrultusunda mahalle mektebine gönderilmiş daha sonra da babasının isteği üzerine Şemsi Efendi ilkokuluna gönderilerek eğitim hayatına bu okulda devam etmiştir.

Yukarıdaki metne göre,

- I. Osmanlı Devleti'nde farklı türde eğitim veren okullar mevcuttur.
II. Mustafa Kemal'in anne ve babası onun gideceği okul konusunda fikir ayrılıkları yaşamıştır.
III. Mustafa Kemal'in anne ve babası birbirlerinin görüşlerine değer vermişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III.

(İZMİR ÖDM)

34. “Askeri idadide Mustafa Kemal üzerinde olumlu etkileri bulunan öğretmenlerden biri de Mehmet Asım Efendi'dir. O, askeri anlayışa ters düşeceğini düşünerek öğrencisinin şiire fazla kapılmasını engellemiş, gelecekteki önderlik yolunu çizmesinde rehberlik yapmıştır.”

Okuma parçasına göre Mehmet Asım Efendi, Mustafa Kemal'i aşağıdaki alanların hangisinde etkilemiştir?

- A) Çok yönlülük B) Bilimsellik C) Kararlılık D) Liderlik

(SAKARYA ÖDM)

35. Aşağıda Prof. Dr. İlber Ortaylı'nın Gazi “Mustafa Kemal Atatürk” adlı eserinden bir bölüm verilmiştir.

“Gazinin çocukluk hatıralarına baktığımız zaman onun her zaman asker olmak istediğini görürüz. Gazi, evladından ayrılmak istemeyen bir anne olan Zübeyde Hanım'dan gizli olarak askerî okul imtihanlarına girmiş ve imtihanı kazanmıştır. Hatta annesini ikna etmek için babasının ona emanet ettiği bir kılıcı da delil göstermiş, asker olmasının babasının vasiyeti olduğunu belirtmiştir.”

Mustafa Kemal'in Zübeyde Hanım'ın istememesine rağmen askerî okula kayıt olması onun kişilik özelliklerinden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Kararlılığı B) İdealist oluşu C) Liderliği D) Çok yönlülüğü

(SAKARYA ÖDM)

36. “Mustafa Kemal’in doğum yeri olan Selanik; Müslüman, Musevi, Ermeni ve Bulgar gibi çeşitli milletlerin, kültürlerin ve dinlerin iç içe olduğu bir kentti. Her ulus kendi dilini rahatça öğrenir ve konuşur, kendi geleneklerini korkusuzca yaşayabilirdi.”

Buna göre Selanik’in çok uluslu yapısı Mustafa Kemal’in daha çok hangi kişilik özelliğinin oluşmasında etkili olmuş olabilir?

- A) Liderliği B) Çok yönlülüğü C) İleri görüşlülüğü ☒ D) Farklılıklara saygılı oluşu
(SAKARYA ÖDM)

37. “Arapça, Farsça ve Fransızca bilen Şemsi Efendi, Fransızca bilgisinin de yardımıyla Avrupa’daki çağdaş yöntemleri izliyor ve okulunda uyguluyordu. Şemsi Efendi’nin Selanik’te açtığı okulun dershanesinde öğretmen masası, sıra, kara tahta ve okumayı yazmayı kolaylaştırmak için levhalar bulunuyordu. Ayrıca Şemsi Efendi öğrencileri teneffüse çıkarır, oyunlar oynatır, jimnastik yaptırırdı. Öğrencilerini şehir içi gezilere de götürür, bu tür gözlem ve inceleme gezileri ile eğitimi okul binasının dışına taşırdı.”

Buna göre Mustafa Kemal’in eğitimiyle ilgili,

- I. Modern yöntemlerle eğitim almıştır.
II. Yaşadığı kenti tanıma fırsatı bulmuştur.
III. Fransızca konuşmayı Selanik’te iken öğrenmiştir.

sonuçlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III. B) I ve III. ☒ C) I ve II. D) Yalnız II.
(SAKARYA ÖDM)

38. Selanik şehrinde Türkler ile birlikte Rum, Bulgar, Sırp, Yahudi ve Ermeni milletlerinin de yaşıyor olması aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Ekonomik yapı güçlüdür.
B) Azınlık ayaklanmaları görülmektedir.
☒ C) Kültürel çeşitlilik vardır.
D) Avrupa ile ilişkiler gelişmiştir.

(AKSARAY ÖDM)

39. Mustafa Kemal, okul çağına geldiğinde annesi ve babası arasında geçen konuşma şöyledir:

Zübeyde Hanım: Mustafa okul çağına geldi. Evimizin yakınındaki geleneksel eğitim veren mahalle mektebine yazdırmanın uygun olduğunu düşünüyorum. Sen ne dersin?

Ali Rıza Efendi: Benim düşüncem yeni açılan ve çağdaş eğitim yöntemlerini kullanan Şemsi Efendi Mektebine yazdırmak.

Mustafa Kemal’in okula başlaması konusunda anne ve babasının yaptığı konuşmadan,

- I. Eğitime önem verdiklerinin
II. Osmanlı’da eğitimde birlik olmadığının
III. Kararları demokratik yollarla aldıklarının

hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. ☒ D) I, II ve III.

(ARTVİN ÖDM)

40. Mustafa Kemal'in doğup büyüdüğü şehir olan Selanik'te çeşitli din ve mezheplerden insanlar bir arada huzur içinde yaşamaktaydı. Ancak Fransız İhtilali'nin etkisiyle bu huzur ortamı bozulmuş ve insanlar arasında çekişmeler başlamıştır.

Buna göre Fransız İhtilali sonucu oluşan bu ortamın Mustafa Kemal üzerindeki etkisi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Eğitime önem vermesi
B) Askerlik mesleğini seçmesi
C) Milliyetçi duygularının gelişmesi
D) Millî egemenlik anlayışını benimsemesi

(BALIKESİR ÖDM)

41. - 19. yüzyılın başında Osmanlı Devleti'nde birbirinden farklı tarzda eğitim kurumları vardı. Bir tarafta geleneksel eğitim veren medreseler, diğer tarafta yeni açılan batı tarzı okullar yer almaktaydı. Azınlıkların açtığı okullar Maarif Vekaletine (Millî Eğitim Bakanlığına) bağlı değildi. Bu okullar konsolosluklara bağlıydı.
- Bu dönemde eğitim hayatına başlayan Mustafa Kemal, annesinin isteği ile mahalle mektebine başladı, sonra babasının isteği ile buradan ayrılıp daha modern teknikler ile eğitim veren Şemsi Efendi İlkokuluna geçti. Ortaokulda da Mustafa Kemal ile annesi farklı düşünüyordu. Annesi çocuğunun askerî okula gitmesini ve asker olmasını istemezken Mustafa Kemal asker olmak istiyordu.

Verilen bilgilere göre,

- I. Osmanlı Devleti'nde eğitim birliği yoktur.
II. Mustafa Kemal'in eğitimi konusunda aile üyeleri birbirinden farklı düşünmektedir.
III. Osmanlı Devleti'nde tüm eğitim kurumları Millî Eğitim Bakanlığına bağlıdır.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

(BALIKESİR ÖDM)

42. Mustafa Kemal'in doğup büyüdüğü dönemde Osmanlı Devleti'nde birçok okul türü bulunmaktaydı. Bir yanda Avrupai tarzda eğitim veren modern okullar, bir tarafta geleneksel eğitim veren medreseler, diğer yanda ise azınlıkların açtığı azınlık okulları bulunmaktaydı. Bu durum ülkede farklı anlayışa sahip bireylerin yetişmesine neden olmuştur.

Buna göre Osmanlı eğitim sistemi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Eğitim ve öğretim birliği yoktur.
B) Medreseler yaygın olduğu için daha çok tercih edilmiştir.
C) Farklı okulların olması sayesinde kültür birliği sağlanmıştır.
D) Farklı okulların olması Osmanlı eğitim sisteminin gelişmiş olduğunu gösterir.

(BALIKESİR ÖDM)

43. İdadide okuduğu sırada Mustafa Kemal'i etkileyen olaylardan biri de 1897 yılının ilk aylarında başlayan Türk-Yunan Savaşı olmuştur. Savaş başladığı sırada sınıra yakın olduğu için Manastır en hareketli günlerinden birini yaşıyordu. Eli silah tutan erkekler davul ve zurnalar eşliğinde askere çağrılıyorlar; öğrenciler ise ellerinde bayraklarla yürüyüş yapıyorlardı. Bu savaş atmosferinden etkilenen Mustafa Kemal ile bir arkadaşı gönüllü olarak askere gitmek düşüncesiyle okuldan kaçarlar, ancak kısa bir süre sonra öğrenci oldukları anlaşılınca okula geri gönderilirler. Mustafa Kemal bu olayı şöyle anlatır: "Gençlik hayatımın en heyecanlı günlerini yaşadım. Yaşımın küçük olmasına rağmen bu savaşa katılmayı çok istemiştım. Az daha gönüllü müfrezelerin arasına katılıp gidecektim."

Mustafa Kemal'in Askerî İdadide okurken başından geçen bu olayda hangi kişilik özelliği ön plana çıkmıştır?

- (A) Vatanseverlik B) Kararlılık C) İleri görüşlülük D) Açık sözlülük

(BALIKESİR ÖDM)

44. Nüfusun çoğu Türk olan Selanik'te Yunan, Ermeni, Bulgar, Yahudi gibi çeşitli din, mezhep ve milletlerden insanlar bir arada yaşamaktaydı. Bu etnik ve kültürel zenginlikle birlikte şehirde farklı kültürlerin yan yana yaşama ortamı sağlanmıştı. Bu sayede Mustafa Kemal, yeni ve farklı fikirlere karşı açık olan bir ortamda yetişti. Mustafa Kemal'in farklı kültürleri tanınmasında, kendini geliştirmesinde, yenilikçi ve açık görüşlü bir insan olmasında Selanik büyük bir etkiye sahipti.

Yukarıda verilenlere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Selanik çok uluslu bir yapıya sahiptir.
B) Kültürel farklılıklar görülmektedir.
C) Selanik farklı fikirlere açık bir şehirdir.
(D) Selanik'te din ve ırk birliği hakimdir.

(BATMAN ÖDM)

45. Selanik'in deniz ve demir yolu bağlantısı bulunması, ticaret merkezi olması, renkli etnik yapısı, şehirde Batı tesirlerine açık çeşitli fikir akımlarının yerleşmesine elverişli bir ortam yaratmıştır. Dolayısıyla Mustafa Kemal'in çok genç yaşta değişik yaşayış şekillerine, kültürlerle her türlü yeni fikre açık bir ortamda büyümesine ve kendine geliştirmesine fırsat vermiştir.

Yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda Selanik şehri ile ilgili,

- I. Çok uluslu bir yapıya sahiptir.
II. Farklı fikir akımlarının yayıldığı özgür bir ortama sahiptir.
III. Mustafa Kemal'in fikir hayatının gelişmesine katkı sağlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. (D) I, II ve III.

(ÇANAKKALE ÖDM)

46. Aşağıdaki parçada Mustafa Kemal Atatürk'ün öğrenim hayatının önemli bir bölümünü teşkil eden Selanik Askerî Rüştiyesi ile ilgili bazı bilgilere yer verilmiştir.

...Selanik Askerî Rüştiyesi, derslerin ihtisas esasına göre okutulduğu, yönetim ve öğretim kadrosunun çoğunluğunu subayların teşkil ettiği, gençlik çağında bulunan üniformalı subay adaylarının ortaöğrenimle birlikte ilk askerlik eğitimlerini gördüğü disiplinli bir okuldur.

Mustafa'nın bu seçkin okuldaki serüveni öğretmenlerinin ve komutanlarının dikkatlerini çekerek kendisini kısa sürede çevresine tanıtmaya başlar. Bu başlangıcı matematik dersine olan ilgisi ve bu derste sınıfın müzakerecileri arasına girmesi takip eder. Çok sevdiği bu dersin öğretmeni Yüzbaşı Üsküplü Mustafa Sabri Bey'in onun yetenek, yaratıcılık ve olgunluğunu fark etmesi ve ona "Kemal" adını vermesi Mustafa'nın öğrenim hayatının farklı bir boyut kazanmasına yol açar.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Selanik Askerî Rüştiyesi'nde subay adayları eğitim almaktadır.
B) Mustafa'ya Kemal ismini matematik öğretmeni vermiştir.
C) Mustafa Kemal'in öğretmenlerinin çoğunluğu subaydır.
D) Mustafa Kemal'in en sevdiği ders matematiktir.

(MANİSA ÖDM)

47. "Çocukluğuma ilişkin hatırladığım ilk şey, okula gitmek meselesiyle ilgilidir. Bu meseleden dolayı annemle babam arasında bir mücadele vardı. Annem mahalle mektebine gitmemi istiyordu. Gümrük dairesinde memur olan babamsa o zaman yeni açılan Şemsi Efendi Okuluna devam etmemden ve yeni yöntem üzerine okumamdan yanaydı. Sonunda babam işi ustaca çözdü. Önce mahalle mektebine başladım. Böylece annemin gönlü yapılmış oldu. Birkaç gün sonra da mahalle mektebinden ayrılıp Şemsi Efendi Okuluna yazıldım."

Mustafa Kemal Atatürk'ün bu anlatımına bakılarak,

- I. Osmanlı Devleti'nde eğitim birliği yoktur.
II. Onun eğitim hayatı ile ilgili ailesinde fikir ayrılıkları yaşanmıştır.
III. Şemsi Efendi Mektebi modern eğitim veren bir eğitim kurumudur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III. B) I ve II. C) I ve III. D) I, II ve III.

(MERSİN ÖDM)

48. Selanik, önemli bir liman kentiydi. Ayrıca İstanbul, Belgrad, Manastır gibi şehirler ile demir yolu ulaşım imkânı vardı. Ticaret gelişmişti. Avrupa'da basılan yayınlara da ulaşılabilirdi. Bu nedenle Avrupa'da ortaya çıkan fikirler, Selanik'te de etkili oluyordu. Türkler, Rumlar, Ermeniler, Yahudiler ve Arnavutların beraber yaşadığı Selanik'te milliyetçilik fikrinin yayılması, çatışma ortamının doğmasına neden oldu.

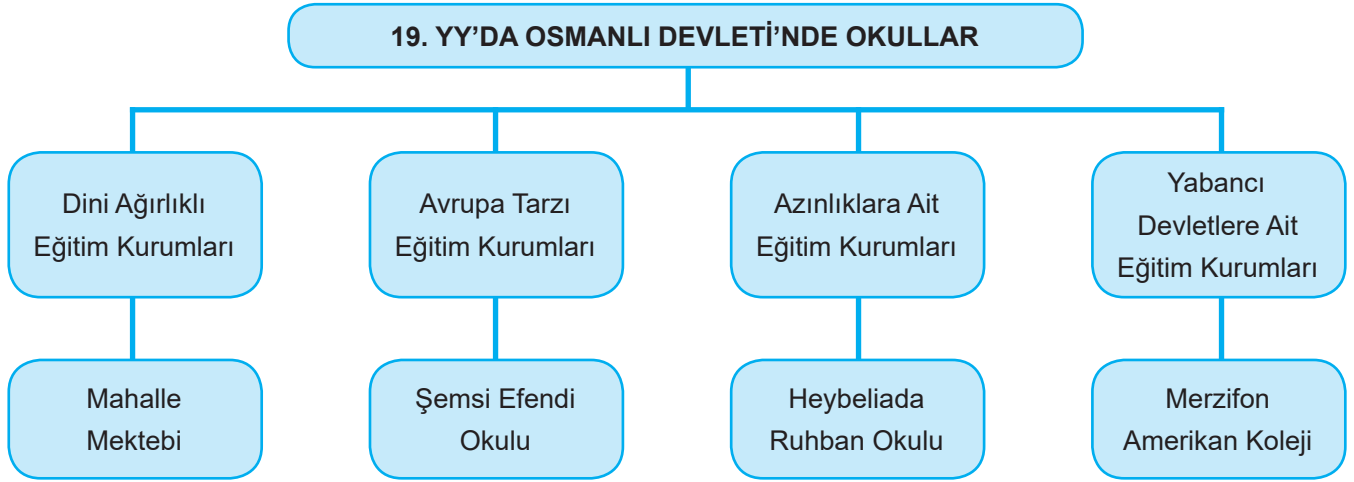
Paragrafta Selanik şehrinin hangi alandaki özelliğinden bahsedilmemiştir?

- A) Toplumsal B) Askerî C) Ekonomik D) Ulaşım

(NEVŞEHİR ÖDM)

49.

Yukarıda verilenlere göre Osmanlı Devleti'nin,

- I. Kültür
- II. Eğitim
- III. Ekonomi
- IV. Hukuk

alanlarının hangilerinde birlik sağladığı söylenemez?

- A) II ve IV. **B) I ve II.** C) III ve IV. D) I ve IV.

(MERSİN ÖDM)

50. • Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinin oluşmasında önemli bir etkiye sahiptir.
 • Farklı inançlar, milletler ve kültürler uzun yıllar uyum içinde yaşamıştır.
 • Birçok aydın yaşamış, çok sayıda gazete ve dergi çıkarılmıştır.
 • Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan penceresi konumundadır.

Verilen dört özelliği bünyesinde bulunduran Osmanlı kenti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstanbul B) Manastır **C) Selanik** D) Sofya

(TOKAT ÖDM)

51. "Babam öldükten sonra annem ile birlikte dayımın köyüne gittik ve oraya yerleştik. Dayım tam manasıyla bir köy hayatı geçiriyordu. Çocukluk bu ya, ben de o hayata derhal karıştım ve çok da hoşuma gitti. Dayım çiftlikte kâhyalık ediyordu. Bana da vazife verdi. Benim başlıca işim tarla bekçiliği idi. Kardeşim Makbule ile beraber bakla tarlasının kulübesinde oturur, tarladan kargaları kovmakla meşgul olurduk."

Mustafa Kemal'in çocukluk döneminde yaşadığı çiftlik hayatının, O'nun kişilik özelliklerinden hangisinin gelişmesine etkisi en azdır?

- A) Doğa sevgisi B) Sorumluluk **C) Diploması becerisi** D) Öz güven

(TOKAT ÖDM)

52. Selanik, birçok Osmanlı şehrine göre gelişmiş bir kent görünümündeydi. Farklı milletlerin bir arada yaşama imkânı bulduğu şehirde, minareler ve çan kuleleri yükseldi. Şehir, hem Sırbistan ve Viyana üzerinden giden demir yolu hattıyla Avrupa'ya, Bulgaristan üzerinden giden demir yolu hattı ile de İstanbul'a bağlanmaktaydı. Ayrıca Selanik'te dokuma fabrikalarında pamuklu ve yünlü kumaş üretilmekte, önemli ölçüde tütün ihraç edilmekteydi.

Metne göre Selanik şehri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Farklı dinlere inanan insanların bir arada yaşadığına
- B) Farklı ekonomik faaliyetlerin gerçekleştirildiğine
- C) Demir yoluyla Avrupa ve İstanbul'a bağlantısının bulunduğu
- ☒ D) Osmanlı Devleti'nin her açıdan en gelişmiş şehri olduğuna

(SAMSUN ÖDM)

53. Mustafa Kemal'in Manastır Askeri Lisesi'nde almış olduğu matematik eğitiminin kolay olduğu söylenemezdi. Matematiğe yoğunluk vermesinden dolayı Fransızca'da geri kalmıştı. Bu yüzden Frerler Okulu'nda verilen Fransızca derslerine gizlice katılarak Fransızcasını geliştirmeye çalıştı. Lise yaşamı sırasında sınıfta birinci ya da ikinci olabilmek adına aşırı derecede çalışmaktaydı ve bu gayret meyvesini vererek liseyi bitirdi.

Bu metinden yararlanarak Mustafa Kemal'in,

- I. Azmi
- II. Teşkilatçılığı
- III. Kararlılığı

özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- ☒ C) I ve III.
- D) I, II ve III.

(SAMSUN ÖDM)

54. Harp Akademisine devam eden Mustafa Kemal'i okul arkadaşlarından Asım Gündüz şöyle anlatıyor; "Doğup büyüdüğü Selanik'in Batı'ya daha çok bağlantılı bulunması sebebiyle olacak dikkat çekici fikirleri vardı. Etrafına topladığı arkadaşlarıyla cesaretle konuşur ve onları güzel konuşmasıyla kısa zamanda tesiri altına alırdı... Bizler vatan, millet ve Türklük fikirlerini ilk defa Harp Akademisi sıralarında ondan duymuştuk."

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Mustafa Kemal'in liderlik özelliğinin göstergesidir?

- A) Türklük fikrini savunması
- B) Dikkat çekici fikirleri olması
- C) Doğup büyüdüğü Selanik'in batıyla bağlantılı olması
- ☒ D) Konuşmasıyla arkadaşlarını tesir altına alması

(TEKİRDAĞ ÖDM)

BUHRANLAR BÜYÜK KAHRAMANLAR DOĞURUR

Adı & Soyadı :
Sınıfı :

İl millî eğitim müdürlükleri tarafından hazırlanan çalışma sorularıdır. Telif hakları, ilgili millî eğitim müdürlüklerine aittir.

1. I. Vatan şairi Namık Kemal ve Türkçü yazarlar Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul gibi aydınların fikirleri ile tanışmıştır.
II. J.J Rousseau, Voltaire ve Montesquieu gibi Fransız insan hakları savunucularının kitaplarını okumuştur.
III. 1897 Türk-Yunan Savaşı sırasında okuldan kaçarak savaşa katılmak istemiştir.
IV. Arkadaşı Ömer Naci'nin hitabet yeteneğinden etkilenerek edebiyata merak salmıştır.

Hangisi ya da hangileri Mustafa Kemal'in Manastır Askeri İdadisi yıllarında vatansever bir Türk subayı olarak yetişmesine katkı sağlamıştır?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) I, III ve IV.

(AMASYA ÖDM)

2. Mustafa Kemal Atatürk'ün fikir hayatının oluşmasında etkili olan kişilerin başında Ziya Gökalp gelmektedir. Ziya Gökalp tek bir düşünce akımını benimsememiştir. Özellikle, milliyetçilik düşüncesi üzerine olan fikirleri Mustafa Kemal Atatürk'ü derinden etkilemiştir. Eserlerinde millî kültürün korunmasının ve ülkenin çağdaş medeniyetler seviyesine çıkarılmasının önemini vurgulamıştır.

Buna göre Ziya Gökalp'in,

- I. Türkçülük
II. Osmanlıcılık
III. Batıcılık
IV. İslamcılık

fikir akımlarından hangilerini benimsemiş olduğu söylenebilir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV. D) III ve IV.

(DENİZLİ ÖDM)

3. Mustafa Kemal'in gençlik yıllarından itibaren etkilendiği, kitaplarını okuduğu fikir insanları olmuştur. Namık Kemal, Mehmet Emin Yurdakul, Ziya Gökalp, J.J Rousseau, Montesquieu, Voltaire bunlardan bazılarıdır.

Verilen bilgiler doğrultusunda Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Sadece gençlik yıllarında kitap okuduğuna B) Daha çok yabancı yazarlardan etkilendiğine
C) Yerli ve yabancı eserleri takip ettiğine D) Gençlik yıllarında önemli kitaplar yazdığına

(KAHRAMANMARAŞ ÖDM)

4. Mustafa Kemal, Manastır Askeri İdadisinde okurken vatan şairi Namık Kemal, Türkçülüğün öncülerinden Ziya Gökalp ve Mehmet Emin Yurdakul'un eserlerinden etkilenmiştir. Ayrıca J.J Rousseau, Voltaire gibi yenilikçi ve demokrasi anlayışını benimseyen yabancı yazarların eserlerini de okumuştur.

Verilenlere göre yerli ve yabancı yazarların Mustafa Kemal'i hangi alanda etkilediği söylenemez?

- A) İnkılapçılık B) Askeri yetenek C) Millî egemenlik D) Vatanseverlik

(MALATYA ÖDM)

5. Biz o yüce yaradılışlı bir milletiz ki yurdunu, ulusunu koruma sahasında
Ayaklar altında toprak olmaktansa ölmek daha tercih edilir
Hürriyet mücadelesi korkulu bir ateş olsa da dert değil;
İnsan olan bir can için mücadele sahasından kaçmaz
Celladın can yakan kemendi acımasız bir ejder olsa
Yine de bin defa daha esaret zincirinden iyidir.

Yukarıda Namık Kemal'e ait Hürriyet Kasidesi'nin günümüz Türkçesine çevrilmiş bir bölümü bulunmaktadır.

Buna göre Namık Kemal'in, Mustafa Kemal'i etkilediği alanlar arasında,

- I. Özgürlük
- II. Vatan sevgisi
- III. Millet sevgisi
- IV. Millî egemenlik

yukarıdaki maddelerden hangileri vardır?

- A) I ve III. B) II ve IV. **C) I, II ve III.** D) I, II, III ve IV.

(TRABZON ÖDM)

6. Millî egemenlik düşüncesi ilk defa 18. yüzyılda Fransız düşünürü Jean Jacques Rousseau tarafından ortaya atıldı. Düşünceleri sayesinde baskıcı hükümdarlara karşı bireylerin hak ve hürriyetlerini teminat altına almak için mücadeleler başlatıldı. Bu amaçla "Toplum Sözleşmesi" adlı eserini yazdı. Rousseau eserinde; yurttaşı, ortak benliği, halkı, devleti yaratan bir toplum sözleşmesini ve bu sözleşmeye toplumdaki her bireyin dahil olması gerektiğini vurgular. Mustafa Kemal'i etkileyen kişiler arasında Fransız düşünür Jean Jacques Rousseau da bulunmaktadır.

Yukarıdaki metne göre Mustafa Kemal'in aşağıda verilen hangi faaliyeti onun Jean Jacques Rousseau'dan etkilendiğini gösterir?

- A) Sakarya Meydan Savaşında orduyu Başkomutan olarak yönetmesi
- B) Pikardi Manevralarına katılmak üzere Fransa'ya gitmesi
- C) Trablusgarp'ta İtalyanlara karşı gönüllü olarak savaşa katılması
- D) 31 Mart İsyanı'nı bastırmak üzere Hareket Ordusu içinde yer alması**

(TRABZON ÖDM)

7. Mustafa Kemal , Avrupalı bazı yazarları da okumuş, onların düşüncelerinden etkilenmiştir. Bu yazarlardan biri olan Jean Jacques Rousseau; Toplum Sözleşmesi eserinde şu cümlelere yer vermiştir:

- "İnsan hür doğar, ancak her yerde zincire vurulmuştur."
- "Bazıları kendisini başkasının efendisi sanır, ama böyle sanmaları onlardan daha da köle olmalarına engel değildir."
- "Bir yönetim nasıl oluşmuş olursa olsun, eğer onun altında yasaya boyun eğmeyen tek bir insan bulunacak olursa, tüm başkaları zorunlu olarak onun buyruğu altına düşerler."

Buna göre aşağıdaki kavramlar yukarıdaki cümleler ile eşleştirildiğinde hangi seçenek dışarıda kalır?

- A) Eşitlik B) Kanun üstünlüğü C) Özgürlük **D) Çoğulculuk**

(NEVŞEHİR ÖDM)

8. Atatürk için, iyi bir askerdi, demek yeterli olmaz. O her alanda kendini geliştirmeye özen göstermiş ender bir kişidir. Ömer Naci ile edebiyat ve hitabet gücünü artırırken, öğretmeni Tevfik Bey ile tarihin derinliklerine inmenin önemini fark etmiş; Namık Kemal'i okurken vatanseverliğini, Ziya Gökalp ile milliyetçilik duygularını geliştirmiştir. Öğrendiği bilgiler ve geliştirdiği duygular ile ülkeye yenilikler getirmiş, halka faydalı işler yapmıştır. O önemli bir komutan, siyasetçi, yazar ve başöğretmendir. Başka milletlere örnek olmuş eşsiz bir dünya lideridir.

Verilen bilgidен hareketle Mustafa Kemal Atatürk'ün hangi kişilik özelliğine ulaşamaz?

- A) Çok yönlülük **B) İleri görüşlülük** C) İnkılapçılık D) Evrensellik

(ANKARA ÖDM)

9. - Mustafa her şeyi başkasından bekleyen bir karaktere sahip değildi. Daha çocukluğundan itibaren kendini yetiştirmek için üstün gayret gösterdi. O, yapması gerekenleri düşünür, keşfeder ve uygular.
- Yerli ve yabancı birçok fikir adamını okur ve onların fikirlerini analiz ederdi. Kitapları okurken sayfa kenarlarına notlar alır, kimi zaman kendi fikirlerini de bu notların yanına yazardı. Mustafa Kemal yabancı düşünce adamlarının eserlerinden istifade edebilmek için Fransızca öğrenmişti.
- Mustafa Kemal'in yabancı dil bilmesi yabancı gazete ve dergileri okuyabilmesinin yolunu açmıştı. Okuduğu yabancı gazete ve dergiler Mustafa Kemal'in dünyada olup bitenlerden haberdar olmasına zemin hazırladı.
- Osmanlı Devleti'nin farklı bölgelerinde görev yapması Mustafa Kemal'in bilgisini artırıp düşünce dünyasını geliştirdi. Bu görevleri esnasında, devletin ve halkın içine düştüğü durumu yakından görme imkânı buldu. O, bu durumdan rahatsızlık duyup kurtuluş çareleri üzerinde düşünceler geliştirdi.

Verilenlere göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Okur, düşünür, keşfeder ve kendini geliştirirdi.
- B) Farklı kültürlerle açtı bu yönü onun bakış açısını geliştirdi.
- C) Devletin pek çok şehrinde bulundu eksikleri gördü ve gidermek için fikirler üretti.
- D) Öğretmenlerinin kendini şekillendirmelerine izin verdi ve kendini onlara bıraktı.**

(DÜZCE ÖDM)

10. Mustafa Kemal, İstanbul'da Harp Okulu ve Harp Akademisindeki öğrencilik yıllarında, ülke sorunlarıyla ilgilenmeye ve çözüm yolları düşünmeye başladı. Vatan sevgisinde Namık Kemal'in, milliyetçilik konusunda da Ziya Gökalp'in fikirlerinden önemli ölçüde etkilendi.

Paragraftaki bilgiler göz önüne alındığında Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Batılı aydınların eserleri fikir hayatında bir etki oluşturmamıştır.**
- B) Okumaya mutlaka zaman ayırmıştır.
- C) Namık Kemal ve Ziya Gökalp gibi yazarlardan etkilenmiştir.
- D) Ülke sorunlarıyla öğrenciyken ilgilenmeye başlamıştır.

(DÜZCE ÖDM)

11. - Askerî idadi yıllarından itibaren arkadaşlarıyla toplantılar düzenlemesi, hitabet sanatına duyduğu ilgi ve düşüncelerini çevresindekilerle paylaşması.
- Mustafa Kemal Şam'da görevli olduğu dönemde ülkeye özgürlükçü ve halkın temsil edildiği bir yönetim getirmek amacıyla Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurması

Yukarıda verilenler Mustafa Kemal'in hangi kişisel özelliğini göstermektedir?

- A) Yaratıcı düşüncesi
 B) Kararlı ve mücadeleci oluşu
 C) Liderliği
 D) Çok yönlülüğü

(DÜZCE ÖDM)

12. Mehmet Emin Yurdakul'un Türk tarihi ve Türk kültürü ile ilgili yazdığı eserler, Atatürk'te çağdaş milliyetçiliğin oluşmasında etkili olmuştur.

Buna göre Atatürk'te milliyetçilik duygusunun oluşmasında,

- I. Tarih bilincinin artması
 II. Farklı yerlerde askeri görevlerde bulunması
 III. Kültürel değerleri önemsemesi

ifadelerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) I ve III. B) II ve III. C) Yalnız II. D) Yalnız I.

(AKSARAY ÖDM)

13. Türk düşünürler Mustafa Kemal'i daha çok vatan sevgisi ve milliyetçilik konularında etkilenmiştir. Yabancı düşünürler ise eşitlik, adalet, demokrasi ve insan hakları gibi konularında etkilenmişlerdir. Mustafa Kemal okuduğu bu yazarların kitaplarında önemli yerlerin altını çizmiş ve notlar almıştır.

Verilen metinden hareketle Mustafa Kemal'le ilgili hangisine ulaşılabilir?

- A) Yerli ve yabancı yazarlardan etkilenmiştir.
 B) Askeri tecrübeleri fikirleri üzerinde belirleyici olmuştur.
 C) Düşünce ve fikir hayatı gelişmiştir.
 D) Millî birlik, Türkçülük gibi kavramları önemsemiştir.

(ARTVİN ÖDM)

14. Mustafa Kemal Manastır Askerî İdadisinde arkadaşı Ömer Naci sayesinde edebiyata ve hitabet sanatına ilgi duydu, Namık Kemal ve Tevfik Fikret'in eserlerini okudu. İyi derecede Fransızca bilen arkadaşı Ali Fethi aracılığıyla Fransız aydınları J.J. Rousseau (Russo), Voltaire (Volter) ve Montesquieu'nun (Montesku) eserlerini okumaya başladı. Böylece milliyetçilik, eşitlik, özgürlük ve ulusal egemenlik kavramlarıyla tanıştı. Yabancı dil bilmenin öneminin farkında olan Mustafa Kemal, istediği düzeyde görmediği Fransızcasını geliştirmek için tatillerde gittiği Selanik'te dersler aldı.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Yerli ve yabancı aydınlardan etkilenmiştir.
 B) Edebi yönü kuvvetli yazılar kaleme almıştır.
 C) Aldığı eğitimi yeterli görmediği zamanlar olmuştur.
 D) Bazı fikir akımlarını Manastır Askerî İdadisinde tanımıştır.

(ESKİŞEHİR ÖDM)

ADIM ADIM LİDERLİĞE

Adı & Soyadı :
Sınıfı :

İl millî eğitim müdürlükleri tarafından hazırlanan çalışma so-
rularıdır. Telif hakları, ilgili millî eğitim müdürlüklerine aittir.

1. “20. yüzyıl başlarında siyasi birliğini tamamlayarak sanayileşen İtalya, sömürge elde etmek amacıyla Osmanlı Devleti’nin Kuzey Afrika’daki topraklarına saldırmıştı. Bu bölgeye karadan ve denizden asker gönderemeyen Osmanlı Devleti; Mustafa Kemal, Enver Bey ve Ali Fethi Bey gibi subaylarını yerel halkı örgütlemesi için gizlice Trablusgarp’a göndermiştir. Bu genç subaylar yerel kuvvetlerden oluşan güçlü bir cephe kurarak İtalyanlara karşı başarıyla direnmiş, ancak Birinci Balkan Savaşı’nın çıkması üzerine Osmanlı yönetimi tarafından geri çağırılmışlardır. 18 Ekim 1912’de İtalya ile imzalanan Uşi Antlaşmasıyla Osmanlı Devleti, Kuzey Afrika’daki son toprağı olan Trablusgarp’ı kaybetmiştir.”

Buna göre Osmanlı Devleti’nin Trablusgarp’ı kaybetme sebepleri arasında,

- I. Birinci Balkan Savaşı’nın başlaması
- II. Yerel halkın İtalyanlardan yana olması
- III. Gönderilen genç subayların başarısız olması

nedenlerinden hangileri gösterilebilir?

- (A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III.

(AMASYA ÖDM)

2. Mustafa Kemal, ataşemiliterlik görevinde bulunduğu Sofya şehrinin modern yaşam tarzından etkilenmişti. Onun kafasında, Türk toplumunu modern ve çağdaş bir yapıya kavuşturma düşünceleri burada oluştu. Bulgaristan’da yaşayan Türklerin siyasal ve kültürel hayatlarının gelişmesi için girişimlerde bulundu. Buradaki Türk milletvekilleriyle irtibata geçti. Türklerin çıkardıkları gazete ve dergilerle yakından ilgilendi.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Sofya’da dış Türklerin sorunlarıyla ilgilenmiştir.
- II. İleride yapacağı yeniliklerde Sofya’daki gelişmelerden etkilenmiştir.
- III. Sofya’da sosyal ve kültürel açıdan kendini geliştirme imkanı bulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. (D) I, II ve III.

(AMASYA ÖDM)

3. Mustafa Kemal,

- Ali Fethi OKYAR başta olmak üzere birçok arkadaşını örgütleyerek İstanbul’da Minber gazetesini çıkarmıştır.
- Ordu içerisindeki siyasi çekişmelerin devlete zarar vereceği düşüncesi Balkan Savaşlarının çıkmasıyla kanıtlanmıştır.

Bu bilgilerden yola çıkarak Mustafa Kemal’in kişilik özelliklerinden hangileri sırasıyla çıkarılabilir?

- A) İnkılapçılık-İleri görüşlülük B) Vatanseverlik-Açık sözlülük
C) Açık sözlülük-Çok yönlülük (D) Teşkilatçılık-İleri görüşlülük

(İSTANBUL ÖDM)

4. Mustafa Kemal,

- İtalya'nın Trablusgarp'a saldırmasıyla gönüllü olarak cepheye gitti.
- II. Balkan Savaşı'nda görev alarak Edirne'nin kurtarılmasında önemli başarılar elde etti.
- Çanakkale Savaşı'nda düşmanın çıkartma yapacağı yerleri tahmin ederek gerekli tedbirleri aldı.
- Sakarya Savaşı'nda ordunun başında tüm Yunan güçlerine karşı büyük bir mücadeleye girişti.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili,

- Farklı cephelerde görev almıştır.
- Katıldığı savaşlarda tecrübe kazanmıştır.
- Vatansever bir liderdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. **D) I, II ve III.**

(İSTANBUL ÖDM)

5. Mustafa Kemal Atatürk, Çanakkale savunmasında sevk ve idare yeteneğini ortaya koydu. Yeni Zelandalı tarihçi Alan Moorehead bu konuda: "Mustafa Kemal'in savaş güdümünde gösterdiği şaşırtıcı başarılar takımı bu tarihten sonra başladı. Ne, Liman Von Sanders'in, ne de başkasının göremediğini o gördü. Gelibolu Yarımadası'na ancak Conkbayırı ile Kocaçimen'den egemen olunabileceğini o anladı. Müttefik devletler burayı ele geçirselerdi, bütün boğaza egemen olurlar ve 20 km'lik bir çevreyi istedikleri gibi top ateşine alabilirlerdi. Küçük rütbeli ama dâhi bir Türk subayının orada bulunması, İtilaf Devletleri için harbin en büyük talihsizliklerinden biri oldu." sözleri tarihe geçen kayıtlardan sadece biridir.

(Celal ERİKAN, Komutan Atatürk)

Buna göre Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden,

- Askeri dehası
- İleri görüşlülüğü
- Açık sözlülüğü
- İdealistliği

hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II.** B) I, II ve IV. C) III ve IV. D) II, III ve IV.

(DENİZLİ ÖDM)

6. "Ordu mensupları cemiyet içinde kaldıkça millete dayanan bir parti kuramayız. Orduyu da zayıflatmış oluruz. Bugün mensuplarının çoğu İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin üyesi olan 3. Ordu esas itibarıyla modern bir ordu sayılamaz. Ordu ile cemiyeti ayırılmalı. Cemiyet tam manasıyla siyasi bir parti halinde milletin bünyesinde kök salsın. Ordu da asli vazifesi ile uğraşsın."

Mustafa Kemal Atatürk'ün yukarıda verilen sözlerine bakılarak onun,

- Askeri deha
- Açık sözlülük
- İleri görüşlülük

kişilik özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I. **B) Yalnız II.** C) I ve II. D) I, II ve III.

(ERZURUM ÖDM)

7. Aşağıda Trablusgarp Savaşı'nı gösteren harita verilmiştir.

Verilen haritadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İtalya deniz yolu ile Trablusgarp'a asker çıkarmıştır.
- B) İtalyanlar Çanakkale Boğazı önlerine de donanma göndermişlerdir.
- ☒ C) Osmanlı Devleti Trablusgarp'a vatansever subaylarını yollamıştır.
- D) Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp ile kara yolu bağlantısı bulunmamaktadır.

(EDİRNE ÖDM)

8.

I. DURUM: 1905 te "Kurmaya Yüzbaşı" rütbesiyle Harp Akademisi'nden mezun olan Mustafa Kemal, kurmaylık stajı için Şam'daki 5. Ordu emrine atandı. Şam'da iken Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurdu.

II. DURUM: Mustafa Kemal, 31 Mart Vakası'ndan sonra subayların siyasete karışmasının tehlikelerini sezmişti. Subaylar arasında yayılan partililik düşüncesi orduda düzen ve disiplinin bozulmasına neden olmuştu. Mustafa Kemal, bu durumun gelecekte vatanın bekası için tehlikeli sonuçlar doğurabileceğini görmüştü. Nitekim Balkan Savaşları sırasında ordumuz büyük bir felaketle karşılaşmıştı.

Yukarıda verilen durumlarla Mustafa Kemal'in kişilik özellikleri sırasıyla eşleştirildiğinde hangisi doğru olur?

- ☒ A) Teşkilatçılık – İleri görüşlülük
- B) Açık sözlülük – Kararlılık
- C) İleri görüşlülük – Çok yönlülük
- D) Disiplinlilik – İnkılâpçılık

(KAHRAMANMARAŞ ÖDM)

9. Aşağıda Osmanlı Devleti'nin Balkan Savaşları öncesi ve 1. ile 2. Balkan Savaşları sonrası durumunu gösteren haritalar verilmiştir.

I. Balkan Savaşı öncesinde Balkanlar

I. Balkan Savaşı sonrasında Balkanlar

II. Balkan Savaşı sonrasında Balkanlar

Verilen haritalardan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti'nin Balkan savaşları öncesi Sırbistan ile kara sınırı vardır.
- B) Osmanlı Devleti II. Balkan Savaşı'nda Edirne'yi almıştır.
- C) Osmanlı Devleti I. Balkan Savaşı'nda toprak kaybetmiştir.
- ☒ D) Osmanlı Devleti'nin Balkan Savaşları sonunda sadece Bulgaristan ile kara sınırı kalmıştır.

(EDİRNE ÖDM)

10. İtalyanlar, sömürge elde etmek için Trablusgarp'ı işgal etmeye başlamıştı. Trablusgarp'a ne deniz ne de kara yolu ile asker gönderilememişti. Bölgeye savaşmak için kimlik ve kıyık değiştirerek gizlice giden gönüllü subaylardan yakalananlar olsa da Mustafa Kemal, aynı yollarla bölgeye gitmeyi kafasına koymuştu. Gitti de. Yerel halkı örgütleyip Derne ve Tobruk'ta büyük bir direniş hareketi başlatarak İtalyanları geri püskürttü.

Verilen bilgiden Mustafa Kemal'in,

- I. Vatanseverlik
- II. Kararlılık
- III. Teşkilatçılık

özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. **D) I, II ve III.**

(KAHRAMANMARAŞ ÖDM)

11.

Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı

Tarih	Görevleri
1907	Manastır 3.Ordu Karargahına atandı.
1913	Sofya Ateşeliğine atandı, Bulgar Meclisini yakından inceledi.
1915	Çanakkale Cephesi'nde mücadele etti.
1916	Kafkas Cephesi'ne atandı.
1917	Şam 7. Ordu Komutanlığına atandı.

Tabloya göre Mustafa Kemal ile ilgili hangisi söylenemez?

- A) Bazı görevlerde siyasi incelemelerde bulunmuştur.
- B) Farklı cephelerde görev almıştır.
- C) Diplomasi alanında tecrübeler edinmiştir.
- D) Üstlendiği görevleri başarı ile tamamlamıştır.**

(KASTAMONU ÖDM)

12. Mustafa Kemal, I. Dünya Savaşı'nda önce Çanakkale Cephesi'nde düşmanın çıkarma yapacağı yeri önceden tahmin ederek, bu cephedeki savaşın kaderini değiştirmiştir. Çanakkale Cephesi'nden sonra Kafkas Cephesi'ne gönderilen Mustafa Kemal, burada öncelikle askerlerin ikmalini tamamlamıştır. Silah ve cephanesini de tamamlayarak hazırlıklı olarak harekâta girişmiş, Muş ve Bitlis'i Ruslardan kurtarmıştır. Son olarak Suriye Cephesi'ne gönderilen Mustafa Kemal, bu cephede İngilizleri Halep'in kuzeyinde durdurarak İngilizlerin Anadolu'ya girmesini engellemiştir.

Metinde Mustafa Kemal'in aşağıdaki kişilik özelliklerinden hangilerine değnilmemiştir?

- I. Açık sözlü oluşu
- II. İleri görüşlü oluşu
- III. Vatansever oluşu
- IV. İnkılapçı oluşu

- A) Yalnız I. B) Yalnız IV. **C) I ve IV.** D) I, II ve III.

(MUĞLA ÖDM)

13.

Balkan Savaşları Öncesi Sınırlar

Balkan Savaşları Sonrası Sınırlar

Haritalar incelendiğinde Balkan Savaşları sonuçları için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti balkanlarda toprak kaybı yaşamıştır.
- B) Bulgaristan Ege Denizi'ne ulaşmıştır.
- C) Arnavutluk bağımsızlığını ilan etmiştir.
- ☒ D) Osmanlı Devleti'nde iç karışıklıklar başlamıştır.

(MUĞLA ÖDM)

14.

DURUM	KİŞİLİK ÖZELLİĞİ
Öğrencilik yıllarında Ziya Gökalp, Mehmet Emin gibi yazarların, askerlik hayatında ise arkadaşlarının düşüncelerini önemsemesi	I. Açık fikirli olması
Trablusgarp Savaşı'nda yerli halkı örgütleyerek İtalyanlara karşı Derne ve Tobruk'ta başarılar kazanması	II. İleri görüşlülük
Sorumluluk almaktan çekinmeyerek önce Şam'da ardından Selanik'te Vatan ve Hürriyet cemiyetinin kurulmasına öncülük etmesi	III. Liderlik
Pikardi manevralarına katıldıktan sonra; yapılacak savaşlarda uçakların ve hava kuvvetlerinin, başarı için önem kazanacağını vurgulaması	IV. Teşkilatçılık

Tabloda Mustafa Kemal ile ilgili verilen durumlar ve kişilik özellikleri eşleştirilmiştir.

Tablonun doğru olabilmesi için hangi bilgilerin yer değiştirmesi gerekir?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- ☒ C) II ve IV.
- D) III ve IV.

(TRABZON ÖDM)

15. Trablusgarp uzun yıllar Osmanlı toprağı olan bir coğrafyadır. İtalya sömürge elde etmek için 1911 yılında bu toprakları işgale başladı. Osmanlı Devleti Mısır İngiltere'nin işgali altında olduğu için karadan yardım gönderemedi. Donanmanın yetersiz olması yüzünden denizden yardım gönderemedi. Bununla birlikte Osmanlı Devleti Mustafa Kemal ve birkaç Osmanlı subayını gizlice bölgeye gönderdi. Mustafa Kemal ve arkadaşları halkı İtalyanlara karşı bir araya getirerek başarılı mücadeleler yaptılar. Ancak aynı dönemde Balkan savaşlarının çıkmasının da etkisiyle Uşi Antlaşması yapıldı ve Trablusgarp kaybedildi.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti Trablusgarp'ı savunmada yetersiz kalmıştır.
- B) Mustafa Kemal teşkilatlandırıcılık özelliğini göstermiştir.
- C) Balkan Savaşı, Trablusgarp Savaşı'nı olumsuz etkilemiştir.
- ☒ D) İtalya'nın Trablusgarp işgali gerçekleşmemiştir.

(MUĞLA ÖDM)

16. Trablusgarp Savaşını fırsat bilen Balkan Devletleri, Rusya'nın da kışkırtması sonucu Osmanlı Devleti'ne savaş açtılar (I. Balkan Savaşı). Osmanlı Devleti bu savaşta başarılı olamadı ve Midye - Enez hattının batısındaki toprakları ile Edirne'yi kaybetti (1912). Osmanlı Devleti'nden aldıkları toprakları paylaşmada sorunlar yaşayan Balkan Devletleri yeniden bir savaşa tutuştular (II. Balkan Savaşı). Bu savaş en fazla payı alan Bulgaristan'a karşı Yunanistan, Sırbistan, Karadağ ve Romanya tarafından başlatılmıştı. Bu durumu fırsat bilen Osmanlı Devleti Bulgaristan'dan Edirne'yi geri aldı (1913).

Bu bilgiden hareketle aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşılabilir?

- ☒ A) Osmanlı Devleti iki savaştan da en karlı çıkan devlet olmuştur.
- B) I. Balkan Savaşı'nın başlamasında dış faktörler etkili olmuştur.
- C) I. Balkan Savaşı'nın sonucu II. Balkan Savaşı'nın nedeni olmuştur.
- D) Edirne kısa bir süre Bulgaristan toprağı olmuştur.

(TRABZON ÖDM)

17. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra İstanbul'da 31 Mart Ayaklanması ortaya çıkmıştır. Bu ayaklanmanın amacı meşrutiyet yönetimine son vermektir. Meşrutiyet yanlılarının Selanik'te bulunan askeri birliklerden yardım istemesi üzerine Kurmay başkanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı Harekat Ordusu İstanbul'a gelerek ayaklanmayı bastırmıştır. Ayaklanma sonucunda II. Abdülhamit üzerine düşen görevleri yapmadığı gerekçesiyle tahttan indirilmiş, yerine V. Mehmet Reşat getirilmiştir.

Bu bilgiden hareketle,

- I. Ülkede yenilik taraftarları olduğu gibi, yenilik karşıtları da vardır.
- II. Mustafa Kemal, yönetimde demokratik uygulamaları desteklemiştir.
- III. İsyanın sonucunda Osmanlı yönetim anlayışında değişim meydana gelmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- ☒ B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

(TRABZON ÖDM)

18. Mustafa Kemal'in Çanakkale Savaşları sırasında verdiği bir emrin son sözleri şöyledir ;

“Benimle beraber burada savaşan bütün askerler kesin olarak bilmelidir ki üzerimizde bulunan vatan ve namus görevini tam olarak yerine getirmek için bir adım geri gitmek yoktur ! Uyku ve istirahat aramanın, bu istihattan yalnız bizim değil, bütün milletimizin ebediyen mahrum kalmasına sebep olabileceğini hepinize hatırlatırım. Bütün arkadaşlarımın benimle aynı düşüncede olduklarına ve düşmanı bütününüyle denize dökmedikçe yorgunluk işaretleri göstermeyeceklerine şüphe yoktur!”

Bu metinden yola çıkılarak Mustafa Kemal'in kişilik özellikleri ile ilgili,

- I. Kararlılık
- II. İleri görüşlülük
- III. Vatan sevgisi
- IV. Fedakârlık

hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) II ve III. C) I, II ve III. **D) I, III ve IV.**

(TRABZON ÖDM)

19. Harp Akademisini bitiren Mustafa Kemal, ilk görev yeri olan Şam 5. Ordu'ya Kurmay Yüzbaşı olarak atandı. Burada Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurdu. Bu cemiyet daha sonra İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne katıldı. İttihatçıların sürekli devlet yöneticilerine baskı yapmasını ve siyasete karışmalarını doğru bulmadığından cemiyetten istifa etti.

Buna göre,

- I. Ordu siyasete karışmıştır.
- II. Ülke yönetiminde İttihat ve Terakki Cemiyeti en etkili gruptur.
- III. Mustafa Kemal, sivil yönetim anlayışını benimsemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız II.** B) I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III.

(MALATYA ÖDM)

20. Sömürge elde etmek isteyen İtalya, Osmanlı Devleti'nin zayıflamasını fırsat bilerek Trablusgarp ve civarına asker çıkardı. Bölgeye donanma ve asker gönderemeyen Osmanlı Devleti, gönüllü genç subayları bölgeye gönderdi. Bu gönüllü subaylardan birisi de Mustafa Kemal idi. Bölge halkından silahlı birlikler kurarak, bulundukları bölgelerde İtalyanlara karşı başarılar elde etti.

Verilene göre Mustafa Kemal hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Liderlik vasıfları ön plana çıkmıştır.
- B) Vatanseverlik duygusu ön plandadır.
- C) Emperyalizme karşı mücadele etmiştir.
- D) Millî egemenliği sağlamak istemiştir.**

(MALATYA ÖDM)

21. Mustafa Kemal, 1909 yılında Rumeli'de gerçekleştirilen bir tatbikatta kendisini Suphi Paşa ile tanıştıran Ali Fuat'a (Cebesoy) yazdığı mektupta şöyle diyordu:

Manevradan sonra rütbem ve yetkim olmadığı halde fahiş hatalar karşısında dayanamadım. Paşayı, bütün subayların da hazır bulunduğu halde acı bir lisanla tenkit ettim, müteessir oldu. Fakat bana gücenmedi... Hareketim belki disipline aykırıdır. Fakat Almanya'da tahsil gören kumandanlık sanatına çalışmazsa, tahsil görmeyenler ile ne yapacağız? Küçükleri ile tenkit edildiğini gören kumandanlarımız, belki çalışarak vazifelerinin ehli olurlar.

(Andrew MANGO; Atatürk)

Yukarıdaki Mustafa Kemal ile ilgili verilen anının onun kişilik özelliklerinden hangisi ile ilişkili olduğu söylenebilir?

- A) Vatan ve millet sevgisi B) İdealistliği C) Açık sözlülüğü D) İleri görüşlülüğü

(AYDIN ÖDM)

22.

Kişilik özellikleri		Sözleri
1	Vatanseverliği	Atatürk; vatan kurtarıcı, teşkilâtçı insan ve büyük bir komutandı. Usta siyasetçi, örnek inkılâpçı idi. Hem düşünce adamı, hem hareket adamı idi. Milletine yepyeni ufuklar açan insandı. Bu özelliklerin hepsi Atatürk'te toplanıyordu.
2	Çok cepheliliği	Atatürk, "Yurt toprağı! Sana her şey feda olsun. Kutlu olan sensin. Hepimiz senin için fedaiyiz, fakat sen Türk ulusunu ebedi hayatta yaşatmak için feyizli kalacaksın..." diyordu.
3	İdealist oluşu	Benim yaptığım işler, biri diğerine bağlı ve gerekli olan şeylerdir. Fakat bana yaptıklarımın değil, yapacaklarımdan bahsediniz." demişti.
4	Millet sevgisi	"Büyük devletler kuran ecdadımız, büyük ve kapsamlı medeniyetlere de sahip olmuşlardır. Bunu aramak, tetkik etmek, Türklüğe ve cihana bildirmek bizler için bir borçtur."

Tablodaki verilen doğru bilgilerin yanındaki sayıların toplamı kaçtır?

- A) 10 B) 7 C) 6 D) 5

(AYDIN ÖDM)

23. Amerikalı öğretim görevlisi Richard D. Robinson Birinci Türkiye Cumhuriyeti adlı eserinde Atatürk'le ilgili şu sözlerle yer vermiştir.

Kemal'in hayatının ilk aşamalarına askerlik hâkimdir ve kendisinin askerî deha sahibi olduğu hususunda hiç şüphe yoktur. Âmirlerinin gözünde popüler olmamasına rağmen, çabuk yükseldi. Askerî dehası en iyi olarak şu beş nitelikle tanımlanabilir:

- Kişisel cesaret
- Olayların gidişini değerlendirerek sonucunu tespit edebilme
- Sabır ve kendi hareketlerinin en etkili olabileceği zamanı kavrayış
- Düşman kuvvetlerin gücünü objektif biçimde ve doğru olarak değerlendirme kabiliyeti
- Mantık ve zeka gücüne büyük önem vermesi

Bu bilgiler doğrultusunda Atatürk'ün hangi kişisel özelliğinden bahsedilmemiştir?

- A) İleri görüşlülük B) Akılcılık C) Gerçekçilik D) İnkılapçılık

(AYDIN ÖDM)

24. “Büyüklik odur ki hiç kimseye iltifat etmeyeceksin hiç kimseyi aldatmayacaksın, memleket için gerçek ülkü neyse onu görecek, o hedefe yürüyeceksin. Herkes senin aleyhinde bulunacaktır. Herkes seni yolundan çevirmeye çalışacaktır. İşte sen bunda karşı koyuşları yok eden olacaksın, önüne sayılamayacak güçlükler yığacaklardır.

Kimseden yardım gelmeyeceğine inanarak bu güçlükleri aşacaksın. Ondan sonra sana büyüsun derlerse bunu diyenlere de güleceksin.”

Mustafa Kemal’e ait bu sözlerle bakarak onun hangi kişilik özelliğine ulaşamaz?

- A) Kararlılık ☒ B) Çok Yönlülük C) Gerçekçilik D) İdealistlik

(ANTALYA ÖDM)

25. “Ben bir işte nasıl muvaffak olacağımı düşünmem. O işe neler engel diye düşünürüm. Engelleri kaldırdım mı iş kendi kendine yürür.”

Mustafa Kemal Atatürk’ün yukarıdaki sözü onun hangi kişilik özelliğini ortaya çıkarmaktadır?

- ☒ A) Azim ve kararlılığını B) İleri görüşlülüğünü
C) Vatanseverliğini D) Bilime verdiği önemi

(BOLU ÖDM)

26. 13 Nisan 1909 tarihinde Meşrutiyet yönetimine karşı bir isyan çıkınca, Selanik’te Meşrutiyet’i korumak amacıyla Hareket ordusu oluşturulmuştu. Kurmay başkanlığını Mustafa Kemal’in yaptığı bu ordu, İstanbul’a gelerek isyanı bastırılmış ve suçlular cezalandırılmıştı. Mustafa Kemal, isyanın bastırılması ile ordunun görevini tamamladığını ve bundan sonra yapılacak işlerin sivil yöneticilere bırakılmasını istemiştir.

Mustafa Kemal bu tutumuyla aşağıdakilerden hangisine daha çok önem verdiğini göstermektedir?

- A) Askeri faaliyetlerin aksamamasına
☒ B) Ordunun siyasete karıştırılmamasına
C) İttihat ve Terakki Cemiyeti’nin başarılı olacağına
D) Balkanlarda çıkacak isyanlara hazırlıklı olmaya

(DÜZCE ÖDM)

27. Osmanlı yönetimi, Trablusgarp’ı savunabilmek için bazı subayları gizlice bölgeye gönderdi. Aralarında Mustafa Kemal’in de bulunduğu bu subaylar kılık değiştirerek Trablusgarp’a gittiler. Trablusgarp’a geçen Mustafa Kemal ve Enver Paşa gibi subaylar yerli halkı teşkilatlandırarak onları İtalyanlara karşı direnişe geçirdiler. İtalyanlar sahil şeridinden öteye geçemediler.

Buna göre Mustafa Kemal’in hangi kişilik özelliğine değinilmemiştir?

- A) Cesaretliliği B) Teşkilatçılığı C) Vatanseverliği ☒ D) İleri görüşlülüğü

(DÜZCE ÖDM)

28. Mustafa Kemal ATATÜRK, yaşamının her döneminde yoğun bir şekilde kitap okumuştur. Ayrıca da yazmıştır. Askerî alanda “Cumalı Ordugâhı”, siyasi alanda “Nutuk” ve sosyal-kültürel alanda “Geometri” kitabı ve “Vatandaş İçin Medeni Bilgiler” isimli eserleri kaleme almıştır.

Yukarıda verilen bilgilerde Mustafa Kemal Atatürk’ün hangi kişisel özelliği vurgulanmıştır?

- ☒ A) Çok yönlülüğü B) İleri görüşlülüğü C) İnkılâpçılığı D) Vatanseverliği

(MERSİN ÖDM)

29. Mustafa Kemal, 31 Mart Vakası'ndan sonra subayların siyasete karışmasının tehlikelerini sezmişti. Subaylar arasında yayılan partililik düşüncesi orduda düzen ve disiplinin bozulmasına neden olmuştu. Mustafa Kemal bu durumun gelecekte, vatanın bekası için tehlikeli sonuçlar doğurabileceğini görmüştü. Bu nedenle ordunun siyasetten uzak durması gerektiği yönündeki düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşmıştı. Nitekim Balkan Savaşları sırasında Mustafa Kemal'in öngörülerini gerçekleştirmiş ve ordumuz büyük bir felaketle karşılaşmıştır.

Buna göre Mustafa Kemal'in,

- I. İleri görüşlü bir kişiliğe sahip olduğu
- II. Askerin siyasetten ayrı kalmasını savunduğu
- III. Millî bir ordu kurmayı amaçladığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- (A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III.

(DÜZCE ÖDM)

30. Trablusgarp Savaşı, Anadolu ve Balkanlardan gelen gönüllü subay ve askerlerin Trablusgarp halkı ile ruh birliği oluşturarak İtalya'ya karşı direndiği önemli bir savaştır. Başta Enver Bey ve Mustafa Kemal ile beraberindeki arkadaşları Trablusgarp'ta olağanüstü bir çalışma ve gayret gösterdiler. Derne Komutanlığı görevini Kurmay Binbaşı rütbesindeki Mustafa Kemal yürütüyordu.

Burada Mustafa Kemal, şeyhler ve kabile reisleri ile toplantılar yapıyor ve düzensiz kalabalığı bir araya getirip onlardan düzenli bir ordu oluşturmaya çalışıyordu. Onun bu görevdeki başarısı, Sünusilerin ve diğer yerli Arap kabilelerinin savaşın sonuna kadar, Türklerin yanında yer almalarını sağlamıştı.

Verilen bilgilerde Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden hangisi vurgulanmıştır?

- A) İnkılapçılık (B) Teşkilatçılık C) Alçak gönüllülük D) Kararlılık

(ISPARTA ÖDM)

31. Atatürk'ün Çankaya Köşkü'nde o meşhur akşam yemeklerinden birinde ona sorarlar:

"Balkan bozgunu, önüne geçilemez bir felaket miydi? Bu mağlubiyetten kurtuluş çaresi yok muydu?"

Verdiği cevap onun karakterini de gözler önüne serer. "Balkan Savaşı başladığı zaman ben, Trablusgarp'ta bulunuyordum. Eğer bu sırada ben orada bulunmayıp da Rumeli'nin herhangi bir noktasında bulunsaydım, o Balkan bozgunu olmazdı. Çünkü Selanik Kolordusunda bulunurken, Balkan devletlerinin birleşerek beraberce bir hücum yapmaları ihtimalini düşünüyorduk. Ben, böyle bir ihtimale karşı, takip ve tatbik edilecek savunma planları üzerinde çalışmıştım."

O gece Çankaya Köşkü'nde akşam yemeğine konuk olan gazeteci Asım Uz'un anlattıklarından yola çıkarak Atatürk'ün kişilik özellikleriyle ilgili,

- I. İleri görüşlü
- II. Planlı
- III. Kendine güvenen

ifadelerinden hangisi söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. (D) I, II ve III.

(ISPARTA ÖDM)

32. Mustafa Kemal 1913 yılında askerî elçi olarak Sofya'ya atandı. Sofya'da o sıralarda Batıya ait yaşam tarzı hâkimdi. Burada görevde olduğu sırada bu yaşam tarzının modern kısımlarını çok yakından takip etti. İnsanların yaşayış biçimlerinde yer alan çağdaş özellikleri gözlemleyerek Türk toplumunun ileride çağdaşlaşması için neler yapabileceği konusunda düşündü.

Mustafa Kemal'in Sofya'da çağdaş yaşam biçimini gözlemlemesi aşağıdaki hangi özelliği ile ilişkilidir?

- A) Askerî deha ☒ B) İnkılapçılık C) Teşkilatçılık D) Açık sözlülük

(İZMİR ÖDM)

33. 1909 yılında meşrutiyet karşıtları İstanbul'da gösteri yapmaya başladılar. 31 Mart Vakası diye tarihe geçen bu olay üzerine Meşrutiyet'i korumak isteyen İttihat ve Terakki üyesi subaylar, Selanik'te Hareket Ordusu adında bir ordu hazırladılar. Başkanlığını Mahmut Şevket Paşa'nın ve kurmay başkanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı bu ordu, İstanbul'a gelerek isyanı bastırdı. Ardından II. Abdülhamit meclis kararıyla tahttan indirilerek yerine V. Mehmet Reşat getirildi. Bu olaylardan sonra devletin yönetimi büyük ölçüde İttihat ve Terakki Cemiyetinin kontrolüne geçti.

Buna göre,

- I. Mustafa Kemal yenilik istemeyenlerin karşısında yer almıştır.
II. İttihat ve Terakki üyeleri meşrutiyeti desteklemiştir.
III. Osmanlı Devleti'nde rejim karşıtı bir olay yaşanmıştır.
IV. İttihat ve Terakki Cemiyetinin yönetimde etkinliği artmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) II ve III. C) I, III ve IV. ☒ D) I, II, III ve IV.

(SAKARYA ÖDM)

34. Atatürk'ün büyük başarılar kazanmasında, Türk ve dünya siyasi tarihine geçmesinde onun kişisel özellikleri büyük bir etken olmuştur. O, Türk milletinin yok edilme çabalarına karşı çıkan büyük bir liderdi. Aynı zamanda Atatürk, Türk milletinin kurtarıcısı ve yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu olma özelliklerini kendisinde taşıyan, tarihin yetiştirdiği en büyük asker ve devlet adamlarından biridir. Onun bu başarılarının temelinde üstün ve çok yönlü kişiliği ile güçlü iradesi bulunmaktadır. Atatürk, görüşlerindeki sağlamlık, tutarlılık, gerçekçilik, milletlerarası ilişkilerde güvenilirlik, kararlılık, barış ve insani değerleri ile evrensel bir liderdir. O, ülkesini işgal eden güçleri yenerek millî, tam bağımsız bir Türk devleti kuran, kurduğu bu devleti çağdaş uygarlık düzeyi üzerine çıkartma mücadelesi başlatan ve bunu başaran bir önderdir. Onun başarısında inanç, akıl, bilgi, cesaret, gerçekçilik gibi insana özgü yüksek değerler vardır. Atatürk'ün kişiliğinin, özelliklerinin ve başarılarının bilinmesi, bizlerin günümüzde ve gelecekte başarılı olabilmesi için büyük önem taşır.

Metne verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mustafa Kemal'in Eğitim Hayatı B) Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı
☒ C) Mustafa Kemal'in Kişisel Özellikleri D) Mustafa Kemal'in Evrensel Kişiliği

(ŞANLIURFA ÖDM)

35. İtalya siyasi birliğini geç tamamladığından sömürgecilik yarışında diğer Avrupa devletlerine göre geç kalmış ve bu açığı kapatmak için 1911'de Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'a saldırmıştır. Osmanlı Devleti'nin bölgeyi savunma imkânı olmadığı için bölgeye Mustafa Kemal ile birlikte bir grup subay gizlice gidip yöre halkını İtalyanlara karşı örgütlemiştir.

Yalnızca bu bilgilere dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti askeri yönden zayıftır.
 B) İtalyanlar yayılmacı politika yürütmüşlerdir.
 C) Mustafa Kemal ve arkadaşları bölgeyi İtalyanlara karşı korumayı başarmışlardır.
 D) İtalya, Afrika'da etkin olmaya çalışmaktadır.

(AKSARAY ÖDM)

36.

Ali Fuat Cebesoy, "Sınıf Arkadaşım Atatürk" kitabında anlatıyor:

"Biz Kurtuluş Savaşı'nı beş bekar başlattık. Onlar da şunlar: Mustafa Kemal Paşa, Ben, Kazım Karabekir Paşa, Refet Paşa ve Rauf Orbay. Eğer Atatürk başa geçmeseydi hiçbirimiz bu işi götüremezdik. Ancak Atatürk'ün üstün kudret ve kabiliyeti, cesareti, metliğı ve dürüstlüğü hepimizi bir araya getirmiş ve bir arada tutmuştur."

Verilen görselden hareketle Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden hangisine daha çok vurgu yapılmıştır?

- A) Çok yönlülük B) İleri görüşlülük C) Liderlik D) Kararlılık

(ARTVİN ÖDM)

37. Trablusgarp'ın İtalyanlar tarafından işgal edilmesi üzerine Mustafa Kemal gönüllü olarak Trablusgarp'a geçmiş ve buradaki yerel halkı İtalyanlara karşı örgütleyerek Derne ve Tobruk'ta önemli başarılar kazanmıştır. Bu durum Millî Mücadele yıllarında Mustafa Kemal'in halkı örgütlenmesinde ona önemli bir tecrübe kazandırmıştır.

Verilen bilgidен Mustafa Kemal'in,

- I. Teşkilatçılık II. Vatanseverlik III. Liderlik

özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

(KİLİS ÖDM)

38. "Osmanlılar, girişecekleri askerî hareketlerin genişliğine uygun hazırlıklı ve tedbirli davranmadıkları için, daha çok his ve hırslarının etkisi altında hareket ettikleri için Viyana'ya kadar gittikleri halde, çekilmeye mecbur olmuşlardır."

Yukarıda verilen Mustafa Kemal Atatürk'ün sözüne göre Osmanlı Devleti girdiğı savaşlarda,

- I. Planlılık,
 II. İleri görüşlülük
 III. Gerçekçilik
 IV. Açık sözlülük

ilkelerinden hangilerini dikkate almamıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV. D) III ve IV.

(MERSİN ÖDM)

39.

Selanik önemli bir ticaret merkezi haline gelmişti. Nüfusun çoğunluğu Türk olan Selanik'te Yunan, Ermeni, Bulgar Yahudi gibi çeşitli din ve milletten insanlar bir aradaydı. Bu durum Mustafa Kemal'in farklı kültürleri tanımasına yenilikçi ve açık görüşlü olmasına katkı sağlamıştır.

Balkanlardaki siyasi durum ve milliyetçilik isyanları Manastır'da da etkili olmuştu. Mustafa Kemal İdadi yıllarında öğretmenleri ve arkadaşları ile durumu yakından takip ediyor ve ülke sorunlarını tartışıyordu.

1911'de Trablusgarp Savaşı'nda yerel halkı örgütleyerek İtalyanlara karşı göstermiş olduğu başarılar Mustafa Kemal'in Anadolu'da halk arasında ününü artırdı.

Çanakkale Cephesi'nde ileri görüşlülüğü ile savaşın yönünü değiştiren Mustafa Kemal halkın gözünde milli mücadelenin "doğal lideri" olmuştur.

Verilen görselden hareketle Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kurtuluş Savaşı sürecinde Türk halkına liderlik etmesinde önceki başarılarının etkisi olmuştur.
- B) Selanik şehrinin kültürel yapısı Mustafa Kemal'in farklılıklara saygı duyan biri olmasına katkı sağlamıştır.
- C) Sosyal çevresi ve dönemin olayları onu ülke meseleleri üzerine konuşmaya ve tartışmaya itmiştir.
- ☒ D) Selanik'teki huzur ve güven ortamı din birliğinin sağlanması yerini karışıklıklara ve isyanlara bırakmıştır.

(ARTVİN ÖDM)

40. Mustafa Kemal İttihat ve Terakki Cemiyetinin üyelerinden tepki göreceğini bildiği halde İttihatçıların kongrelerinde ordunun siyasetten ayrı tutulması gerektiğini söylemiştir.

Bu durum Mustafa Kemal'in hangi kişisel özelliğe sahip olduğunu göstermektedir?

- ☒ A) Açık sözlülük
- B) Eğitimcilik
- C) Çok yönlülük
- D) Alçak gönüllülük

(ŞANLIURFA ÖDM)

41. Mustafa Kemal hiç kuşkusuz, Kurtuluş Savaşı'nın askeri lideri olduğu kadar siyasi olarak da lideridir. O dil, tarih, matematik, sanat gibi birçok alanda önemli çalışmalar yapmış önemli bir devlet adamıdır.

Verilen bilgide Mustafa Kemal' in hangi kişilik özelliği ön plana çıkarılmıştır?

- A) Planlılık
- B) Cesaretilik
- C) Örgütleyicilik
- ☒ D) Çok yönlülük

(BALIKESİR ÖDM)

42.

Mustafa Kemal askerlik mesleğine Harp Akademisini bitirip genç bir kurmay yüzbaşı olarak başladı. Mustafa Kemal'in ilk görev yeri Suriye'de bulunan V. Orduya bağlı 30. Süvari alayı oldu. Burada Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurdu. Mustafa Kemal, cemiyetin faaliyetlerini Selanik'e taşımak istemiş ve gizlice Selanik'e giderek burada cemiyetin bir şubesi açmıştır. Daha sonra Mustafa Kemal V. Ordu Kurmay Başkanlığına atandı. 13 Ekim 1907 tarihinde ise merkezi Manastır'da bulunan III. Orduda görevlendirildi. Bu görevi sırasında İttihat ve Terakki Cemiyetine üye oldu.

Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili verilen bu bilgiye göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Farklı şehirlerde görev yaptığına
- B) Memleket meselelerinden uzak durmadığına
- C) İdealleri uğruna tehlikeleri göze aldığına
- ☒ D) Kurmay başkanı olarak Hareket Ordusu'nda görev yaptığına

(BALIKESİR ÖDM)

43. Siyasi birliğini geç tamamlayan İtalya, büyük devletler kategorisinde yer almak için sömürgecilik faaliyetlerine yönelmiştir. Trablusgarp'ın konum olarak İtalya'ya yakın olması ve Osmanlı Devleti'nin burayı savunacak askeri gücünün olmaması nedeniyle Trablusgarp'a saldırmıştır. Aralarında Mustafa Kemal'in de yer aldığı dönemin vatansever subayları kılık değiştirerek Trablusgarp'a ulaşmışlar ve bölge halkını saldırılara karşı örgütleyerek bölgeyi korumuşlardır. Ancak İtalya'nın On İki Ada'yı işgal etmesi, Çanakkale Boğazı'na saldırması, Balkan Savaşı'nın başlaması üzerine iki cephede savaşıacak gücü olmayan Osmanlı Devleti barış istemiştir. Uşi Antlaşması ile Trablusgarp İtalya'ya bırakılarak Kuzey Afrika'daki son Osmanlı toprağı da kaybedilmiştir.

Aşağıdaki soruların hangisinin cevabı metinde yer almamaktadır?

- A) Mustafa Kemal'in Trablusgarp Savaşı'ndaki rolü nedir?
- B) Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp Savaşı'nı kaybetme sebepleri nelerdir?
- ☒ C) Savaşın sonunda imzalanan Uşi Antlaşması'nın maddeleri nelerdir?
- D) İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etme sebepleri nelerdir?

(ÇANAKKALE ÖDM)

44. • Mustafa Kemal, başkentte bulunduğu süre boyunca ülkede meydana gelen gelişmeleri yakından takip etmiş arkadaşlarıyla bir araya gelerek toplantılar düzenlemiş ve ülke sorunlarıyla yakından ilgilenmiştir.
- 1911 Trablusgarp Savaşında yerel halkı örgütleyerek İtalyanlara karşı göstermiş olduğu başarılar Mustafa Kemal'in Anadolu halkı arasında ününü artırmıştır.
- Çanakkale Cephesi'nde ileri görüşlülüğü ile savaşın yönünü değiştiren Mustafa Kemal, halkın gözünde Millî Mücadele'nin doğal lideri olarak kabul görmüştür.

Verilen bilgiler incelendiğinde,

- I. Çanakkale Cephesi'nde ileri görüşlülüğü sayesinde savaşı kazandığına
- II. Mustafa Kemal'in teşkilatçılık özelliğini Trablusgarp Savaşı'nda kullandığına
- III. Mustafa Kemal başkentte bulunduğu sırada ülke yönetimine katıldığına

hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II.
- ☒ B) I ve II.
- C) I ve III.
- D) I, II ve III.

(ARTVİN ÖDM)